

ЗМІСТ

АНОТАЦІЯ

РОЗДІЛ 1. Загальні відомості про роботу класного керівника групи К-11

Циклограма роботи класного керівника

Методи навчання

Картка відвідування сім'ї

Розклад уроків групи К-11

Характеристика групи зображена у таблицях

Поширена психологічно-педагогічна характеристика групи К-11

РОЗДІЛ 2. Участь групи у заходах училища із демонструванням професійних навиків

Рольова гра «Радіопередача». Світ цікавого в історії одягу.

Конкурсний вечір фахової майстерності «Кращий за професією»

РОЗДІЛ 3. Виховні години

Державні символи України та національні символи і обереги

Мова – найцінніший скарб народу

Місто над Стриєм-рікою

Марія Заньковецька

Майстер художнього ткацтва

Свята Покрова

Шкідливість алкоголізму та тютюнопаління

Замки України. Акерманська фортеця

Замки України. Високий замок

Єгипетські піраміди

Козаки-характерники

Діти індиго: дар або покарання?

ДОДАТКИ

АНОТАЦІЯ

Портфоліо класного керівника складається із трьох розділів. У першому розділі міститься загальна інформація про роботу класного керівника групи К-11 ВПУ-34 м.Стрия, зокрема циклограма роботи класного керівника, методи навчання та поширена психологічно-педагогічна характеристика групи К-11. Характеристика групи, загальні відомості про учнів зображені у вигляді таблиць. У другому розділі портфоліо знаходиться план заходів училища, в яких група брала участь із метою демонстрування професійних навиків. У третьому розділі портфоліо міститься інформація щодо різноманітних тем виховних годин, що проводились у групі із виховною метою. В додатках знаходяться фотографії із виховних годин групи К-11 та інших заходів.

РОЗДІЛ 1

Загальні відомості про роботу класного керівника групи К-11

Циклограма роботи класного керівника

Щоденно:

- З'ясування причин відсутності учнів на заняттях, фіксація пропусків у класному журналі.
- Бесіди з учнями, що запізнюються.
- Організація чергування в кабінеті.
- Індивідуальна робота з учнями.
- Контроль зовнішнього вигляду учнів.
- Організація харчування учнів.

Щотижня:

- Проведення виховної години.
- Проведення години новин.
- Проведення заходів у кабінеті.
- Робота з активом групи, організація діяльності органів учнівського самоврядування.
- Контроль за виконанням доручень.
- Спілкування з викладачами, що працюють із групою.

Щомісяця:

- Проведення підсумків за місяць.
- Проведення бесіди з безпеки життєдіяльності.
- Зустрічі з батьківським активом.
- Відвідування учнів удома.
- Робота з батьками.

Один раз на семестр:

- Оформлення класного журналу за підсумками семестру, складання звіту.
- Проведення батьківських зборів.
- Аналіз виконання плану роботи, корекція плану виховної роботи.
- Розгляд правил поведінки учнів на воді та під час канікул.

Один раз на рік:

- Аналіз та складання плану виховної роботи.
- Оформлення особових справ учнів.
- Статистичні відомості про групу (на 5 вересня).
- Робота з підручниками (видача на початку навчального року та здавання в бібліотеку наприкінці року).
- Написання характеристик (за необхідністю).

Методи навчання

Поняття "метод" запозичений із західноєвропейських мов: німецьке слово *methode*, французьке *-methode*. Грецьке слово "methodos" означає дослідження, *спосіб, шлях наближення до істини*.

- методи організації діяльності, спілкування та формування позитивного досвіду суспільної поведінки, які ґрунтуються на практичних діях вихованців;
- методи стимулювання діяльності та поведінки, які в своїй основі мають емоційні аспекти засобів стимулювання;
- методи самовиховання.

А) методи формування свідомості особистості;

а) словесна підгрупа: бесіда, лекція, диспут; б) метод прикладу.

Бесіда:

Фронтальна бесіда

Лекція: композиційна побудова лекції;

Диспут

Метод прикладу: врахування специфіки наслідування прикладу різними віковими групами;

Б) методи формування досвіду суспільної поведінки і діяльності;

Друга група методів виховання передбачає організацію діяльності і формування досвіду суспільної поведінки. До цієї групи методів належать: педагогічна вимога, громадська думка, вправа, привчання, доручення, створення виховуючих ситуацій.

Третя група методів виконує функції регулювання, коригування і стимулювання поведінки і діяльності вихованців. До цієї групи належать змагання, заохочення і покарання.

В) методи стимулювання поведінки і діяльності вихованців;

Г) методи контролю і аналізу ефективності виховного процесу.

До останнього часу методи виховання поділялися на дві основні групи:

- **методи формування суспільної поведінки й організації діяльності школярів — приучування та вправи, наприклад гра, доручення, змагання;**
- **методи формування свідомості — бесіди, диспути, лекції» обговорення матеріалів преси, літературних творів, кінофільмів.**

У практиці виховання трапляються різні комбінації цих методів у виховному процесі. Поєднання різних методів є однією з важливих умов впливу виховання на різні сторони особистості дітей.

Форми організації виховання поділяють на масові, групові (гурткові), індивідуальні.

Масові форми виховної роботи

До них відносять конференції, тематичні вечори, вечори запитань і відповідей, тижні з різних предметів, зустрічі з видатними людьми, огляди, конкурси, олімпіади, туризм, фестивалі, виставки стінної преси тощо.

Ранки-зустрічі, літературні вікторини. Практикують у роботі з молодшими школярами.

Зустрічі з відомими людьми краю влаштовують переважно для середнього та старшого шкільного віку.

Показниками ефективності масових форм позашкільної діяльності здебільшого вважають кількісне охоплення, активність самих учнів.

Групові форми виховної роботи

До цих форм належать політичні інформації, години класного керівника, гуртки художньої самодіяльності, робота з пресою, радіо- і телепередачами, екскурсії, походи та ін.

Політичні інформації поділяють на оглядові й тематичні. Оглядові політінформації — короткі популярні повідомлення про найважливіші події, які хвилюють світ. Тематичні політінформації присвячуються розкриттю одного або кількох питань, органічно пов'язаних між собою. У процесі політичного інформування учнів важливо забезпечити новизну, своєчасність, оптимальний для них обсяг, якість інформації (достовірність, надійність, повнота), а також селективність їх засвоєння.

Індивідуальні форми виховної роботи

Потреба індивідуального підходу зумовлена тим, що будь-який вплив на дитину переломлюється через її індивідуальні особливості, через «внутрішні умови». Необхідною умовою успішної індивідуальної роботи є вивчення індивідуальних особливостей учнів. Щоб впливати на особистість, треба її знати. Передусім важливо встановити довірливі, доброзичливі стосунки між педагогами і вихованцями. Зробити це часом нелегко, оскільки учні, які найбільше потребують індивідуальної виховної роботи, нерідко підозріло ставляться до педагогів. Велике значення при цьому має авторитет вихователя, знання ним вихованців, уміння швидко зорієнтуватися у ситуації, передбачити наслідки своїх дій.

КАРТКА ВІДВІДУВАННЯ СІМ'Ї

1. П. І. Б. учня _____

2. П. І. Б. батьків _____

3. Тип родини (повна, неповна, багатодітна, «материнська») _____

4. Вік батьків:

батька _____ матері _____

5. Освіта й соціальний статус батьків:

батька _____ матері _____

6. Уклад сімейного життя (сприятливий, суперечливий, несприятливий) _____

7. Рівень психолого-педагогічної культури (високий, середній, низький): батька _____ матері _____

8. Характеристика взаємин між членами сім'ї (організаційна, емоційна, вольова, конвенціональна, комунікативна, інтелектуальна єдність)

9. Ціннісні орієнтації сім'ї

10. Захоплення батьків

11. Конкретна допомога батьків школі

12. Індивідуальні особливості дитини

13. Рівень вихованості

14. Навчальна успішність учня _____

15. Недоліки в сімейному вихованні, помічені психологом або педагогами

16. Особливості родини, які потрібно враховувати школі

17. Чи є ця сім'я проблемною

18. Педагогічні цілі, що витікають з характеристики соціального статусу родини

19. Напрями та особливості психолого-педагогічної роботи з цією родиною

Розклад уроків групи К-11

Понеділок

1. Алгебра
2. Геометрія
3. Право
4. Право
5. Іноземна
6. Іноземна
7. Основи к-ня
8. Фіз-ра

Середа

1. Обладнання
2. Географія
3. Фізика
4. Біологія
5. Іноземна
6. Хімія
7. Фіз-ра
8. Правознавство

Четвер

1. Основи к-ня
2. Основи к-ня
3. Фіз-ра
4. Фізика
5. Укр.літ
6. Укр.мова
7. Історія
8. Історія

П'ятниця

1. Технологія
2. Технологія
3. ОП
4. Укр.літ
5. Геометрія
6. Інформатика
7. Інформатика

Вівторок

виробниче/навчання

**Характеристика
групи зображена
у таблицях**

№	№ особової справи	Прізвище, ім'я учня	Дата народження	Домашня адреса
1.	16718	Атаманюк О.М.	31.01.1994	Сколівський р-н, с.Хашчеване
2.	16719	Ашенберг В.С.	24.02.1994	Жидачівський р-н, с.Нове село
3.	16720	Воробець У.В.	31.10.1992	Стрийський р-н, с.Подорожнє
4.	16723	Бунько З.М	29.01.1993	Стрийський р-н, с.Братківці
5.	16722	Гаврилишин Х.Б.	02.11.1994	Долинський р-н, с.Підбережжя
6.	16724	Годів Н.Б.	22.08.1995	с.Угерсько
7.	16727	Гнатів І.І.	06.03.1994	Жидачівський р-н, с.Покрівці
8.	16725	Гнатів М.В.	21.08.1994	с.Жулин
9.	16726	Голуб І.М.	25.02.1995	м.Стрий, вул.Людкевича 6/1
10.	16728	Кам янчин Н.Ф.	15.02.1995	Сколівський р-н, с.Ялинкувате
11.	16729	Коник Л.Ф.	30.03.1995	Сколівський р-н, с.Волосянка
12.	16731	Костів Н.М.	01.08.1995	Сколівський р-н, с.Ямельниця
13.	16732	Масяк О.М.	17.07.1995	Сколівський р-н, с.Доменівка
14.	16736	Мельникович Н.В.	23.02.1995	Стрийський р-н, с.Угерськр
15.	16738	Кирейто О.Ю.	19.04.1995	Сколівський р-н, с.Либохора
16.	16730	Кофмек Х.М.	24.09.1995	Стрийський р-н, с.Пукеничі
17.	16733	Максимишин Н.В.	21.04.1995	Рожнятівський р-н, с.Луги
18.	16734	Максимів С.М.	25.10.1994	Жидачівський р-н, с.Нове село
19.	16735	Павлін А.М.	18.02.1995	с.Стрільків
20.	16739	Петришак І.О.	28.01.1995	с.Довге
21.	16740	Соколик О.С.	03.02.1995	с.Довге
22.	16741	Турків Р.В.	10.08.1995	Сколівський р-н, с.Н.Синьовидне
23.	16742	Фарбій Г.С.	11.12.1994	Сколівський р-н, с.Труханів
24.	16743	Флюд М.П.	15.01.1995	Сколівський р-н, с.Кам'янка
25.	16744	Чудійович М.В.	14.03.1995	Сколівський р-н, с.Либохора
26.	16745	Шалавага І.І.	15.04.1994	м.Стрий, вул.Лесіва 9/53

Таблиця 1. Загальні відомості про учнів

Категорія дітей	Прізвища, імена
Сироти/ напівсироти	Чудійович, Воробець, Гаврилишин, Кофлик, Максимів, Ашенберг;
Діти під опікою	—
Малозабезпечені сім'ї	Атаманюк, Бунько;
Багатодітні сім'ї	Ашенберг-7, Бунько-7, Гаврилишин-3, Кофлик-3, Гнатів-3, Коник-3, Максимів-4, Годів-3, Фарбій-5;
Сім'ї неповні	Петришак, Бунько

Таблиця 2. Соціальний паспорт групи

1-га підгрупа	2-га підгрупа
<i>Батлюк Наталія Дмитрівна</i> <i>Майстер в/н</i>	<i>Попадюк Ніна Іванівна</i> <i>Майстер в/н</i>
Соколик Оксана	Кофлик Христина
Петришак Ірина	Голуб Ірина
Годів Надія	Шалавага Ірина
Мельникович Наталя	Гнатів Ірина
Кирейто Оксана	Флюд Марина
Гнатів Марія	Фарбій Галина
Масяк Ольга	Гаврилишин Христина
Кам'янчин Наталя	Турків Романа
Атаманюк Ольга	Максимишин Наталія
Бунько Зоряна	Максимів Софія
Воробець Уляна	Ашинберг Василина
Чудійович Марія	Коник Лілія
	Павлін Алла

Таблиця 3. Розподіл на підгрупи

№ з/п	П.І.Б учня	П.І.Б. батька й матері	Місце роботи батьків, посада	Контактні телефони
1	Атаманюк О.М.	Михайло Іванович Ярослава Михайловна	Завгосп в школі Домогосподарка	—
2	Ашенберг В.С.	Степан Степанович Віра Степанівна	Розлучений Робоча в«Леоні»	дом.5-18-15 у.0961409863
3	Воробець У.В.	Помер Любов Степанівна	- Кондитер,пекарня с.Слобідка	—
4	Бунько З.М.	Михайло Олександрович Оксана Іванівна	Не працює Не працює	Б.0663438235
5	Гаврилишин Х.Б.	Помер Галина Миколаївна	- Швея, швейна ф-ка м.Долина	—
6	Годів Н.Б.	Богдан Андрійович Галина Володимирівна	Оператор котельні ВПЗТ Завгосп,ДНЗ	дом.3-33-28
7	Гнатів І.І.	Іван Дмитрович Тереза Василівна	Машиніст,стрийське відділення бурових робіт домогосподарка	У.0976460738
8	Гнатів М.В.	Володимир Михайлович Мирослава Іванівна	ВБР,буровик в м. Стрию Не працює	—
9	Голуб І.М.	Наталія Мирославівна Андрій Миронович-вітчим	Продавець в маг. «Продукти»м.Стрий столяр	Дом.5-18-15 У.0934382713
10	Кам'янчин Н.Ф.	Федір Антонович Ганна Ісидівна	Не працює Завідуюча нар.дому,с.Ялинкувате	—
11	Коник Л.Ф.	Федір Васильович Олеся Василівна	Пр.ф-ка «Захар Беркут»	Дом.47-3-22
12	Костів Н.М.	Микола Володимирович Віра Михайлівна	Моторист,стрийське НГФУ Не працює	У.0962538029
13	Масяк О.М.	Мирон Васильович Олена Іванівна	Не працює Не працює	М.0967490877

14	Мельникович Н.В.	Василь Миколайович Ганна Іванівна	Водій УКРГАЗ Помічник вихователя	Дом.8-24-24
15	Кирейто О.Ю.	Юрій Степанович Ганна Василівна	Водій баштового крану домогосподарка	0968146294
16	Кофлик Х.М.	Помер Леся Василівна	- Парники,с.Угерсько, робоча	У.0976869800
17	Максимишин Н.В.	Василь Петрович Марія Миколаївна	Тракторист Пекар,приватна пекарня	Дом.7-76-51
18	Максимів С.М.	Микола Іванович Галина Степанівна	Помер Не працює	У.0968890331
19	Павлін А.М.	Микола Анатолійович Надія Павлівна	Не працює ПП «СМіО»стрийські делікатеси	У.0961232798
20	Петришак І.О.	Розлучений Світлана Богданівна	Працівниця санаторію	Дом.6-28-44
21	Соколик О.С.	Стасів Микола Ігорович- вітчим Іванна Олександрівна	Теплиця ПП «Стрий» Не працює	Дом.6-28-06
22	Турків Р.В.	Шулейко Євген Миколайович-вітчим Галина Богданівна	Не працює Прибиральниця,ст.Стрий	У.0964643046
23	Фарбій Г.С.	Сергій Васильович Марія Ярославівна	Не працює Не працює	У.0968861138
24	Флюд М.П.	Петро Михайлович Світлана Михайлівна	Не працює Сколівська райлікарня	У.0989648807
25	Чудійович М.В.	Помер Оксана Романівна	Не працює	М.0966689790
26	Шалавага І.І.	Ігор Васильович Галина Володимирівна	Не працює Працівник «Бюро добрих послуг»	Дом.4-14-20

Таблиця 4. Загальні відомості про батьків учнів

Назва місяця	№	Прізвище та ім'я учня
<i>Вересень</i>	24	Кофлик Христина
<i>Жовтень</i>	25 31	Максимів Софія Воробець Уляна
<i>Листопад</i>	2	Гаврилишин Христина
<i>Грудень</i>	11	Фарбій Галина
<i>Січень</i>	15 28 29 31	Флюд Марина Петришак Ірина Безнько Зоряна Атаманюк Ольга
<i>Лютий</i>	3 18 23 15 25 24	Соколик Оксана Павлін Алла Мельникович Наталя Кам'янчин Наталя Голуб Ірина Ашенберг Василина
<i>Березень</i>	14 30 6	Чудійович Марія Коник Лідія Гнатів Ірина
<i>Квітень</i>	15 21 19	Шалавага Ірина Максимишин Наталя Кирейто Оксана
<i>Липень</i>	17	Масяк Ольга
<i>Серпень</i>	10 1 21 22	Турків Романа Костів Наталя Гнатів Марія Годів Надія

Таблиця 5. Дні народження учнів

№ з/п	П.І.Б.	Напрямок діяльності
1	Шалавага Галина Володимирівна	Замовлення екскурсій
2	Шумейко Галина Богданівна	Замовлення екскурсій
3	Соколик Іванна Олександрівна	Організатор свят
4	Павлін Надія Павлівна	Організатор свят
5	Голуб Наталія Мирославівна	Казначей

Таблиця 6. Батьківський комітет групи

Прізвище, ім'я	Понеділок	Вівторок	Середа	Четвер	П'ятниця
Атаманюк О.М.		хор			
Ашенберг В.С.	волейбол				мініфутбол
Воробець У.В.		хор			
Бунько З.М.		хор			
Гаврилишин Х.Б.		хор			
Годів Н.Б.		хор			
Гнатів І.І.					
Гнатів М.В.		хор			
Голуб І.М.			Ерудит		
Кам'янич Н.Ф.			Ерудит		мініфутбол
Коник Л.Ф.		хор			
Костів Н.М.	теніс				
Масяк О.М.					мініфутбол
Мельникович Н.В.	волейбол				
Кирейто О.Ю.	волейбол			Художнє слово	мініфутбол
Кофлик Х.М.		хор			
Максимишин Н.В.	волейбол				
Максимів С.М.				Благовість	
Павлін А.М.	волейбол				
Петришак І.О.		хор			
Соколик О.С.					мініфутбол
Турків Р.В.		танці	Ерудит		
Фарбій Г.С.				Художнє слово	
Флюд М.П.				Художнє слово	
Чудійович М.В.			Ерудит		
Шалавага І.І.			Ерудит		

Таблиця 7. Зайнятість учнів у позаурочний час

№ з/п	Прізвище, ім'я	Доручення
1	Гнатів Ірина	Староста
2	Костів Наталя	Заступник старости
3	Кам'янич Наталя	Профорг
4	Шалавага Ірина	Година новин
5	Голуб Ірина	Редколегія
6	Чудійович Марія	
7	Максимів Софія	
8	Кам'янич Наталя	Відповідальність за успішність
9	Шалавага Ірина	Відповідальність за чергування

Таблиця 8. Доручення учнів

Поширена психологічно-педагогічна характеристика

групи К-21 ВПУ-34 м.Стрия

В групі навчається 26 учнів, всі дівчата, за професією «Кравець». 15 учнів проживають в гуртожитку, 2 учениці зі Стрия, 9 учнів доїжджають з Сколівського та Стрийського районів.

Учні прийшли до нас в училище зі школи, з різними результатами, зокрема: «високий рівень» -4 учні;

«достатній рівень»-6 учнів;

«середній рівень»-12 учнів;

«початковий рівень»-4 учні.

Старання в набутті навичок професії «Кравця» виявляють не всі з різних причин: важко надається освоїти навички, зовсім руки «не складаються» до ручної голки, несерйозне ставлення до практичних занять і т. д.

Учні групи беруть участь в різних гуртках: «Ерудит», «Благовість», «Художнє слово», прикладне мистецтво, хор. Також більшість займається у спортивних гуртках: мінфутбол, теніс, волейбол. Крім цього учні беруть участь у всіх виховних заходах училища, регулярно випускають стінгазету, читають наукову та художню літературу.

Група сформована з учнів, які походять з неповних сімей, 5 учениць - напівсиріт, 3 учениці - з малозабезпечених сімей.

Учні групи К-11 більш активні у своїй поведінці, а пасивніші до теоретичного навчання, активно підтримують всі заходи, які проводяться в актовому залі училища.

В загальному, за період роботи в групі за 1 та 2 семестр налагоджена співпраця з учнями та їх батьками, учні показали своє хороше ставлення до професії, на яку навчаються, розумовий розвиток, різнобічні інтереси, проявили хист, характер, комунікативні та моральні якості, культуру спілкування з однокласниками, своїми наставниками та викладачами, рівень відповідальності за дорученими обов'язками.

Мотиваційно-потребова сфера учнів розвинена відповідно до вимог гармонійного розвитку особистості, впроваджено доцільність та єдність шкільного і родинного впливу на особистість учня.

РОЗДІЛ 2

**Участь групи у
заходах училища
із
демонструванням
професійних
навиків**

Тема:

**Рольова гра
«Радіопередача» Світ
цікавого в історії
одягу.**

Мета: навчальна: поповнити знання учнів з історії одягу; виховна: виховувати почуття міри у виборі одягу; розвиваюча: розвивати в учнів спостережливість, викликати зацікавленість до предмету.

РАДІОПЕРЕДАЧА

Форма: позаурочна (радіопередача)

Наочність: сценарій, два мікрофони, гучномовець.

Час: 20 - 25 хв.

ХІД ПЕРЕДАЧІ:

Дійові особи: Тарас і Таня - давні

однокласники. Таня : - Привіт, Тарасе!

Тарас (радо): - О, Тетяно! Привіт. Як давно я вже тебе не бачив! Якби не окликнула, то не впізнав би. Радий тебе бачити. (Зі здивуванням) ти наче імідж змінила? Стала такою оригінальною.

Таня (піднесено)

- Дякую. Приємно, що я тебе здивувала. В школі я була непомітною „сірою мишкою", а от тепер, навчаючись швейній справі у нашому ВПУ - 34, я наче відкрила свій внутрішній світ моди. А мода - це така примхлива дама... Як заходить мова про неї, то я не можу стриматись, щоб не сказати, що мода - постійний потяг людини до нового, до удосконалення всього, що людину оточує: інтер'єру, архітектури, техніки, і звичайно, одягу. Мода як тінь крокує саме за одягом. Історія моди така ж стара, як і історія одягу. Кожній Історичній епосі характерний свій стиль, своя мода.

Тарас (з пафосом): - Саме так.

- Я ось недавно прочитав, що в 1872 р. У Франції вийшов перший журнал мод під назвою „Галантний Меркурій". До цього часу модні новинки демонструвались на спеціальних ляльках, які водили з міста в місто: таким чином демонструвались найновіші зразки моди. Такі „гастролі" були дуже популярними, навіть військові дії призупинялись на деякий час, щоб передати „Модні новинки"

Ти ж знаєш, Таню, що я цікавлюсь спортом. Так от, під час проведення Олімпійських ігор, також існувала традиція зупиняти військові дії.

Таня (розмірено):

- Так, Тарасе, світ моди пов'язаний з багатьма цікавими історичними подіями. От коли французький кравець Тімонньє (1793 - 1859) винайшов швейну машинку, проти нього виступили всі ремісники, зайняті швейною справою. Його ательє на зру де Севр було розгромлено, а машинки викинуті на вулицю. Кравець покинув Париж ще більшим бідняком, ніж був раніше,

виносячи єдину вцілівши машинку на власній спині. Пізніше машинка була відіслана в Англію, але Тімонньє так і не скористався плодами свого винаходу.

На відміну від Тімонньє, це вдалось Ісаку Зінгеру, який разом з американцем Аленом Вільсоном в 1850 - 1851 рр. Довели швейну машинку до сучасного вигляду. І.Зінгер заснував власну фірму по випуску швейних машинок у 50 - х роках, які користувались популярністю і попитом, що дало можливість йому відкрити філіали у 70 - х роках в різних країнах світу.

Тарас (з посмішкою):

- Бачу, бачу зі швейною машинкою ти дружиш. Одяг на тобі пошитий власноруч? Такого вбрання не доводилось зустрічати в місті. Приємно бачити індивідуальність особистості. Адже вдягатись гарно - це вдягатись зі смаком - давно відома істина. Таню, а правда, що плаття із тонкого шовку можна протягнути через обручку?

Таня (помірно):

- В епоху Відродження (XV-XVI) вага дамського плаття досягла 25 кг. Виготовлення такого плаття вимагало багато плюшу, оксамиту і десятків метрів парчі.

На відміну псевдо античний костюм кінця XVIII ст. Повторював античні форми, але виготовлявся з дуже тонких і світлих тканин. На одному конкурсі на саме легке плаття переможницею стала дама, плаття якої важило 200 гр. Так, що Тарасе, цілком можливо такий витвір протягнути через обручку.

Тарас (оптимістично):

- Нам чоловікам, простіше. Вдягнув джинси - і ти завжди у формі. Вони не

підведуть. **Таня:**

- Звичайно, цей витвір людства витримав випробування на протязі двох століть і не втратив, популярності і в наші дні навіть серед жінок. Джине - це досить груба бавовняна тканина, яка до тіла приємна і довго носитья.

Тарас (стримуючи сміх):

- Вибач, що насміхаюсь, але це не з твоїх слів. Оце згадав усмішку про джинси, послухай:
- „Ти знову десь лазив, знову дірки на колінах!
- Не на колінах, а на джинсах”.

Таня:

- Ой, Тарасе! Заговорив ти мене зовсім. А я ж за подарунком йшла для подруги на День народження.

Тарас:

- А можна я піду з тобою? Мені також треба зробити важливу покупку - краватку до костюму. Ти мені допоможеш вибрати?

Таня:

- Із задоволенням. І навіть можу по дорозі розповісти про походження цієї прикраси чоловічого одягу.

Краватка (галстук) в перекладі з німецької мови - шийна хустина. Вперше вона з'явилась у римських легіонерів і служила швидше для захисту від холоду, ніж прикрасою. В епоху Французької революції чоловіки носили широкі хустини з білої тканини. Французькі революціонери в знак протесту носили чорні галстуки (чорний як прокляття). Складним був і спосіб зав'язування краватки. Оноре де Бальзак був автором підручника, який включав 30 способів зав'язування краватки. Значно пізніше у ХІХ ст. шийна хустина, на відміну від попередньої, прикладалась до шиї ззаду, а потім два кінці перетягувались вперед і зав'язувались на великий вузол під підборіддям. З висячих кінців, на кінець, вироджується краватка сучасного вигляду. Промисловість зараз випускає все нові і нові зразки цієї невід'ємної частини чоловічої елегантності. Це історія, а надійність, Тарасе, така, що французькі Краватки фірми „Nina Ricci” коштують 50-60 доларів, а фірми „Versace”, „Агтапі” оцінюють свій витвір у 100 доларів. Але це витвори мистецтва, розписані вручну. Шиються вони із спеціального матеріалу „шантан”, на якому вибивають цілі картини. Вони грають на світлі, переливаються, а поверх малюнку ще і вишиваються. Цікаво, Тарасе?

Тарас:

- Таню, я таких тонкощів не знаю. Признаю, ти ерудит у швейній справі. Але і я не ликом шитий. Слухай усмішку і порадує мене дзвінким сміхом.
- „Плететься Ханств по пустелі, мучиться від спеки. І тут він побачив подорожнього, що йде йому на зустріч.
- Води! Води! - хрипить бідний Ханств.
- Дуже шкодую, сер, але я продаю тільки краватки, - холодно відповів зустрічний і пішов.
Нещасний Ханств поплився далі і раптом бачить невеликий оазис з ресторанчиком. Ханств буквально вповз в ресторан і прошипів:
 - Води... води....
 - Дуже шкодую, - відповів офіціант, але ми обслуговуємо відвідувачів у галстуках. **Таня** (із захватом):
- Тарасе, ти зовсім не змінився зі шкільних років. Все такий же не передбачуваний. До речі, ми вже прийшли. Давай вибрати подарунки. А про історію одягу ми ще з тобою поговоримо...

Тема:

**Конкурсний
вечір фахової
майстерності
«Кращий за
професією»**

«Кращий за професією»

(конкурсний вечір фахової майстерності серед учнів професії «Кравець»)
1ведуча: Вітаємо Вас, дорогі друзі, шановне журі, викладачі, майстри в/н, гості, що прийшли вболівати і підтримувати учасників конкурсу «кращий за професією».

2ведуча: Професія "Кравець" - це професія творча. Гарні і якісно виготовлені вироби дають людям радість і впевненість в собі. Недаром є вислів, що одяг - це інвестиції у Ваш успіх. Сприймайте одяг саме так і Ви завжди будете виглядати чудово щодня та індивідуально.

1 ведуча: Отож, за звання "Кращий за професією" будуть змагатись учні кравецького факультету. Змагання буде проводитися під девізом: « Думати активно, діяти оперативно, говорити доказово для всіх обов'язково».

2 ведуча: У конкурсі беруть участь 2 команди:
перша команда - "Дрес код" друга команда - "Гламурні кралі".

Змагання буде судити наше поважне журі в такому складі: Голова журі - директор училища Пилипів І.М.

Члени журі: Павлів Л.М., Масендич И.О., Грабовський СЛ., Лесів Г.В., Радюк І.Я.

1ведуча: Конкурси будуть оцінюватись за 5-ти бальною шкалою і до кожного з них є певні вимоги.

2ведуча: "А зараз починаємо, настав жаданий час.

Команд яскравий виступ, Хай подивує нас".

1 ведуча: До вашої уваги перший конкурс "Привітання команд" Команди - готовність номер 1.

2 ведуча: У цьому конкурсі конкурсанти повинні представити свою команду. Журі оцінює зовнішній вигляд та оригінальність привітання. Отож слово нашим командам.

1 ведуча: Поки журі оцінює конкурс до вашої уваги виступ "Українські орнаменти і сучасний одяг».

2 ведуча: Просимо журі оголосити результати першого конкурсу "Привітання команд"

Жюрі: Оголошення балів. 2

ведуча: Дякуємо журі.

1 ведуча: До вашої уваги наступний конкурс «створи стиль»

Люди-стилісти виділяють в сучасному одязі 3 основні стилі: класичний, романтичний і спортивний. Важливо пам'ятати, що стиль це те, що ніколи не існує окремо від людини.

Зараз наші конкурсанти, маючи різні вироби і аксесуари спробують створити різні стилі. А поки вони творчо працюють, прослухайте рекомендації щодо ділового стилю.

Одяг ділового стилю - це жіночі і чоловічі костюми, маленька чорна сукня, світлі блузки, пряма спідниця «олівець» і елегантні штани.

2 ведуча: Завжди дуже важливо виглядати охайно, зібрано та відповідно до ситуації. Щоб змусити ваш одяг протистояти постійній мінливості моди, вкладіть кошти у класичний одяг та складіть свій гардероб відповідно до тенденцій моди на цей момент.

1 ведуча: Наші конкурсанти вже готові, їм слово!

Просимо журі оцінити старання наших молодих стилістів* іміджмейкерів. А до вашої уваги демонстрація моделей спецодягу, який виготовлено руками учнів 1-го курсу. Деякі моделі з цієї колекції виготовлялись під замовлення для учнів кулінарно-торговельного факультету.

2 ведуча: Те, що фартух - необхідність, знає кожна господиня. Недарма в будь-якому національному одязі фартух - обов'язкова деталь комплекту, і не лише повсякденного, а й святковою. Багатство фактури, тканини, орнаменту, поєднання кольорів віддавна притаманні народній творчості. Безумовно, сучасна жінка має безліч справ, тому прагне пошити фартушок чи халатик швидко. Однак використати тасьму, мереживо, шлярки. поєднати залишки контрастних тканин, можна без особливих витрат часу. І як результат - оригінальна обнова, залежно від призначення - повсякденна чи святкова.

1 ведуча: просимо журі оголосити результати другого конкурсу «Створи стиль».

Журі: оголошення балів.

1 ведуча: Дякуємо журі.

1 ведуча: третій конкурс в нашій програмі має назву «Питання-відповідь». Тобто кожній команді будуть задаватися питання і на них потрібно лати повну, обґрунтовану відповідь. Отож, конкурсанти, будьте уважні і зібрані. Для обдумування відповідей вам дається 1 хвилина.

Перше питання для команди «Гламурні кралі»

- з яких етапів складається процес виготовлення одягу⁰ Ваша відповідь.

2 ведуча: Своє запитання слухає команда «Дрес код»

- дайте класифікацію швейним виробам в залежності від призначення Ваша відповідь.

1 ведуча: І знову питання до «Гламурних краль»

- Які є три основні типи тіло будови жіночої фігури? Ваша відповідь.

2 ведуча: Питання до команди «Дрес код»

- Яка частина тіла береться за модуль при рисунку фігури людини? Ваша відповідь.

1 ведуча: «Гламурні кралі» - увага.

- Яких відомих українських дизайнерів одягу ви знаєте? Ваша відповідь.

2 ведуча: Ну і останнє питання до команди «Дрес код»

-Які вам відомі марки швейних машин?

Ваша відповідь.

1 ведуча: Третій конкурс завершився, просимо журі оцінити правильність відповідей наших команд. А поки журі працює, до вашої уваги дипломні випускників четвертого курсу.

2 ведуча: просимо журі оголосити результати 3-го конкурсу. Дякуємо журі.

1 ведуча: 23 лютого ми вітаємо наших мужчин зі святом, тому наші конкурсанти вирішили присвятити останній конкурс цьому святу і називається він «Прикраса чоловічого костюму»

1 ведуча: А це означає, що з кожної команди викликається по 3 учасники зі своїми асистентами. Їх завдання - швидко і якісно зав'язати чоловічі краватки.

Журі просимо оцінити як команди справляються з цим завданням.

1 ведуча: Конкурсанти працюють, а нашим гостям -буде напевно буде цікаво послухати про прикрасу чоловічого костюму}' - краватку цікаву інформацію. Слово «краватка» походить від німецького слова «НаїБйісЬ» і перекладається як «хустка на шию». І тільки в кінці ХІХ ст. кравці починають надавати особливе значення краватці у поєднанні з чоловічим костюмом.

2 ведуча: І в наш час у повсякденному чоловічому костюмі єдиним кольоровим акцентом є краватка, яка ще може бути поєднана з декоративною хусточкою в нагрудній кишенці піджака. Для того, щоб краватка вражала оточуючих своєю елегантністю, загальною гармонією, її вартує підбирати під костюм. Сорочка підбираються з останню чергу.

1 ведуча: Наші - конкурсант справились з поставленим завданням і просимо журі оголоситрезультати останнього конкурсу. Дякуємо журі:

2 ведуча: А зараз до вашої уваги родзинка нашого вечора, демонстрація вечірніх суконь.

1 ведуча: Наша конкурсна і демонстраційна програма вечора підійшла до завершення. Просимо наше шановне журі оголосити остаточні результати.

Команди на сцену!

Дякуємо журі.

Просимо всіх наших учасників сьогоднішнього дійства на сцену. - Нагородження всіх учасників конкурсу призами і грамотами '- Нагородження двох найактивніших учасників

2 ведуча: Дякуємо всім хто був причетним до сьогоднішнього свята і бажаємо всім творчих успіхів.

РОЗДІЛ 3

Виховні години

Тема:

**Державні
символи України
та національні
символи і обереги**

*Мета: ознайомити учнів із
державними символами України
та національними символами і
оберегами*

Ознайомлення дітей з державними символами України та національними символами і оберегами

Герб - це знак, своєрідний ключ до історії сім'ї міста, національного утворення держави. Це пам'ятка духовної культури. В гербі у вигляді знаків втілюються реальні події, суспільні явища, ідеологія та світосприймання. Ранньофеодальна держава Київська Русь користувалась особистою символікою князів - знакам Рюриковичів, якому російський історик М.М.Карамзін дав назву „тризуб". Багато фахівців - істориків, археологів, нумізматів висловлювали свій погляд на тризуб. Одні вважали його зображенням церковного світильника, корогви, церковного порлату, якоря; інші - голуба чи особливого символу влади - держави; тасама, дволезой сокири; ще інші дотримувалися думки, що це - зображення верхівки скіпетра. Безперечним залишається одне: тризуб - родовий знак князів з династії Рюриковичів. Він був державним знаком Київської Русі за часів Володимира Святого! Є й інші пояснення символічного зображення тризуба. Серед київських богів Перуна, Хорса та інших знаходимо і Трояна, або Триглава. Український письменник, лауреат Шевченківської премії Валерій Шевчук висловлював припущення, що князівський знак-тризуб є символом міста Києва, яке виникло на трьох пагорбах - Старокиївському, Щекавиці, Хоревіці.

Серед усіх гербів найуживанішим в історії України був тризуб. Відзнаку у формі тризуба використовували українські частини у складі австрійської армії - Українські січові стрільці - під час першої світової війни, як державний герб Української Народної Республіки золотий тризуб на синьому тлі був схвалений 12 лютого 1918 року малою радою у Коростені; зображення Центральною Радою 22 березня 1918 року у форму великого і малого герба з відповідним орнаментальним облямуванням. Автором проєктів був художник В.Кричевський. обидва герби являли собою тризуб, оточений вінком з листя, який мав символізувати багатство краю. Символіку із зображенням тризуба у 20-40 рр. ХХ ст використовували різні політичні угруповання Західної України; тризуб із середнім зубом у формі хреста - релігійні угруповання. Як державний герб тризуб було визнано 15 березня 1939 року Сеймом Карпатської України, що проголосив самостійність цього регіону.

Золотий тризуб на блакитному тлі затверджений Верховною Радою України у 1991 році як державний знак - герб самостійної незалежної держави України.

Число „три" завжди вважалося казковим, чарівним. У народних казках йдеться про трьох богатирів, три бажання, які виконують чарівники, три дороги, що лягають перед казковими героями. Отже, у тризубі відображено триєдність життя. Це Батько-Мати-Дитя. Вони символізують собою Силу-Мудрість-Любов. Таке пояснення буде доступне дитині, а глибші корені історії вона вивчить уже в школі.

Прапор - це символ державності та національної незалежності.

У проєкті Конституції УНР 1920 року записано: „Державними барвами Української держави є барва синя і жовта . Прапор військової фльоти є синій-

жовтий з державним гербом золотої барви в лівому розі синьої частини прапора. Прапор торговельної фльоти є синьо-жовтим.

Вибір кольорів зумовлюється такими міркуваннями: символом України є чисте небо - символ миру (синій колір) та пшеничне поле - символ достатку (жовтий колір).

Нині жовто-блакитний прапор незалежної України. Як пояснити дітям дошкільного віку символічне значення кольорів? Жовтий колір - це колір пшеничної ниви, колір хліба, зерна, що дарує життя всьому суццюму на землі, це колір жовтогарячого сонця, без лагідних променів якого не дозрів би, не заколосився б хліб. Це символ достатку українського народу. Блакитний, синій колір - це колір ясного, чистого, мирного неба. Це колір води, без якої не дозрів би хліб. І ще - це колір миру.

Гімн - це урочистий музичний твір на вірші програмного характеру. Це символ державної єдності, який виражає ідеологічні устої держави, її принципи, історію та програмні цілі на майбутнє.

З гімну починають урочисті збори, свята, надзвичайні масові події, гімном їх і закінчують. Дітям слід пояснити, що це хвалебна пісня своїй Батьківщині в якій народ висловлює побажання бути вільним, щасливим, жити в достатку.

II. Українські національні обереги

До українських національних символів - оберегів належать вінок та рушник. Українські дівчатка влітку ходили з непокритою головою, обвиваючи її стрічкою, а на свята надягали вінки. Вінок у багатьох народів (зокрема в українців) - це дівоча прикраса з живих або штучних квітів, колосків, кольорового пір'я. Був обов'язковим у вбранні нареченої на весіллі, а також у деяких інших звичаях та обрядах (гадання на Купала, коронування на обжинках), як символ українських народних пісень.

Вважалося, що вінок з живих квітів захищає дівчину від напасників і лихого ока. Народ вірив, що дівчина, маючи на своїй голові вінок, володіє чарами. А ще вінок на голові і для здоров'я, тому є квіти, які потрібно обов'язково вплести.

До українського віночку вплітали різноманітні квіти, а всього в одному вінку могло бути до 12 різних квіток. Кожна квітка у віночку щось символізувала. Троянда - кохання; біла лілія - символ чистоти і невинності, вважається квіткою діви Марії; волошка - простота, ніжність, вереск самотійність; дзвоник польовий - вдячність; лавр - успіх, слава; мальва - краса, холодність; півонія - довголіття; ромашка - мир, ніжність, кохання; безсмертник - здоров'я роду людському; калина - символ краси та дівочої вроди, символ України.

Рушник - ще один національний оберіг, народний символ України. Все життя українця пов'язане з рушниками.

Хліб-сіль на вишитому рушнику - то висока ознака гостинності народу. Рушник на стіні - невід'ємний символ Хатнього інтер'єру; в Україні не було жодної оселі, яку б вони не прикрашали. Гарно оздоблений рушник висів біля ганку на кілочку в кожній сільській хаті, ним витирали руки і посуд, накривали діжку з тістом, спечені паляниці, діжку після випікання хліба, з ним з ним ходили доїти корову, з ним починали обжинки. Рушником ушановували появу

немовлят в родині, одруження дітей, зустрічали рідних і гостей, проводжали людину в останню путь, виряджали в далеку дорогу батька, сина, чоловіка й коханого.

Жінки ткали рушники в жіночі дні - середу, п'ятницю й суботу. Перший витканий рушник призначався для гостей. Він завжди висів на видному місці. Господиня в знак поваги до гостя давала йому рушник на плече чи в руки, брала кухлик із водою і люб'язно пропонувала свої послуги. Старі люди говорили: „Не лінуйся, дівонько, рушник вишивати буде чим гостей шанувати”.

III. Хліб - усьому голова

Хліб належить до особливо шановних символів українського народу. Що ж означає слово хліб? „Словник української мови дає такі тлумачення цього слова. Хліб - це зерно, яке перемелюють на борошно; хліб - це випечений виріб з борошна, продукт харчування; хліб - це рослина в полі, хлібне поле; хліб - це харчі, прожиток; хліб - це заробіток, як засіб існування. От що значить хліб для людини.

В Україні хліб-сіль на вишитому рушнику то найвища ознака гостинності народу. А найбільшою святістю вважався хліб на столі.

Існує у народі повір'я, що хліб, потрібно випікати у жіночі дні - середу чи п'ятницю.

З давніх часів батьки привчали дітей своїх традицій - берегти хліб. Ще з молоком матері усвоювалися високі пошанівні форми бережливого ставлення до свята святих. „Паляниця мала неодмінно лежати на столі, і ніхто навіть діти, не насмілювалися покласти її догори, немовля разом з материнським молоком уживало хліб: їм давали обгорнути в полотняну тканину м'якушку-смоктунця”

Та не тільки хліб випікали у сім'ях. А скільки різних смачних виробів пекли. У неділю і свята з житнього або пшеничного борошна пекли пампушки, пиріжки з сиром, маком, картоплею, ягодами, з прісного тіста випікали коржі і млинці.

На весіллі в урочистій обстановці староста вирізав верхівку короваю й підносив на тарілці молодим, а дітям дарували шишки.

IV. Без верби та калини нема України

Кожний народ, кожна країна має свої рослинні та тваринні символи. В Україні це - калина та верба. Та й народне прислів'я дуже влучно закріпило за нашою Вітчизною ці рослини: „Без верби і калини нема України”.

Символ калини неодноразово зустрічається у віршах українських поетів.

Оспівав її і Т.Г.Шевченко:

Зацвіла в долині

Червона калина,

Ніби засміялась

Дівчинка - дитина.

Біля кожної хати на Україні обов'язково ріс кущ калини. Її червоні кетяги прикрашали хату; вони висіли під стріхою, їх клали у вікна між рамами на зиму. Білими квітами калини весною дівчата прикрашали коси. Для українців

калина слугувала за ліки. Кожна господиня, обов'язково готувала калинові ліки на довгу зиму. Засушивши її цвіт, ягоди, листя, гілочки, перетирали з медом, цукром. Калиновий чай - то був перший помічник при нежиті. Свіжі ягоди з медом або цукром та вареною водою вживали при кашлі, серцевих захворюваннях.

А дівчата використовували ягоди калини для косметичних справ, соком стиглих ягід протирали обличчя, щоб красиве та рожеве було, адже калина -це символ дівочої краси.

Верба - ще один символ нашого народу. Українське село важко уявити без верби. Їх висаджували на городах, біля ставу, річки. У народі кажуть: „Де верба, там і вода". Тому криниці копали, де росте верба. Верба - це символ весни, пробудження природи: „зацвіла верба, прийшла весна". Котики верби - то перші квіти на нашому столі, у нашій оселі. Неділя перед Великоднем називається Вербною. На цьому тижні не можна сіяти конопель, городини, буряків бо будуть гіркі. У Вербну неділю святять вербу.

Тема:

**Мова –
найцінніший
скарб народу**

*Мета: донести до учнів
історичні факти, важливість
та цінність рідної мови для
українського народу*

У всіх народів мова - то засіб спілкування, у нас же, з важкої руки імперії - це ознака націоналізму, сепаратизму, причина конфліктів і моральних травм.

А мова - це найцінніший та найбільший скарб, що дав людині Всевишній.

„Маємо витворену протягом віків мову дивовижно багату, одну з найбагатших в світі, барвисту, заливну, розмаїту, здатну активно жити-розвиватись, придатну для найскладнішої художньої та наукової творчості... Злочином було б занедбати таке неоціненне духовне добро". Це сказав Олесь Гончар, творчість якого всі ми вивчаємо в школі.

Дослідники вважають українську мову одною з найстаріших мов Європи. У 1880 році, в Одесі вийшла книга Михайла Красуського „Древность малороссийского языка". Вона шокувала російський царизм, бо доводила найдавніший вік пригніченої української мови. Автор застерігав царських сатрапів, що українську мову треба не забороняти, не нищити, а навпаки, плекати й охороняти, бо вона є давнішою не тільки від грецької, латинської чи навіть давньоєгипетської, а й від самого санскриту, котрий, власне, походить від праукраїнської мови - IV тисячоліття до нашої ери. У словнику санскриту - найдавнішій пам'ятці нашої прамови, є всі прадавні слова, котрі живуть понині в українській мові. Недруги з переляку почали гонити за книгою, а потім за автором.

У мові закодована пам'ять усіх поколінь, історія народу, анкета його родоvodu, закони предків, моральні цінності. Але не мала наша мова в минулому нормальних умов для свого розвитку. Згадаймо деякі факти.

1720 р. цар Петро I видав указ про заборону а Україні друкувати книги;

1753р. - указ Катерини II про заборону викладання українською мовою;

1768р. указ Синоду російської православної церкви про вилучення у населення, українських букварів;

1775р. - російські війська зруйнували Запорозьку Січ; були закриті українські школи.

У 1830-1840 роках русифікація України посилюється. Навіть саму назву „Україна" перестали вживати. Лівобережну Україну назвали Малоросією, Правобережну - Юго-Западним краєм, а Південну - Новоросією. 1863р. - заборона друкування українських книжок, циркуляр міністра внутрішніх справ Валуєва: „Ни какого особенного майороссийского языка не било, нет и быть не может".

1889р. - у Києві на археологічному з'їзді дозволено читати реферати «сіма мовами, крім української»;

1895р. - заборона української дитячої літератури;

1914р.-заборона української преси;

1938р. - запроваджено обов'язкове вивчення російської мови по всій Україні. І водночас розпочалося масове закриття національних шкіл, престиж української мови знизився.

1926-1939р.р. - фізичне депортації українських діячі, звинувачених у націоналізмі.

1960 роки - арешти, винищення молодого покоління української інтелігенції.

134 заборони на українську мову, починаючи з царських і до брежнєвських часів.

Яка ще мова витримала таке переслідування? Її зживали зі світу, плондрували, зневажали, принижували, відтісняли на другий чи - десь аж на десятий чин.

Загальновідомо, що мова - то душа нації, її повітря й етнічний код; зникає мова - зникає і народ. Подільського університету, професора, митрополита Іларіона, чия просвітницька робота, для України прирівнювалась до подвижництва Петра Могили та Івана Мазепи. Ще в далекому 1918 році він писав: „Мова - «є наша національна ознака, в мові наша культура, ступінь нашої свідомості... Мова - душа кожної національності, її святощі, її найцінніший скарб. І поки житиме мова - житиме й народ якої національність. Не стане мови - не стане національності: вона геть розпорошиться поміж дужчим народом". Ніби про теперішню мовну ситуацію в Україні. Якщо, не дай, Боже, узакониться двомовність, якої добивається чимало „народних обранців", то україноненависники у свої кабінети і на поріг не пустять українську мову.

Йде 15-й рік, як - Україна оголосила себе незалежною державою, але всі ці роки постійно точаться суперечки щодо державної мови. Особливо вони загострилися нині - перед виборами. « Ми стоїмо на перові того, що нас можуть у будь-яку хвилину поставити перед фактом про другу державну мову. А це означає початок кінця нашої державності й нашого життя в цій незалежній країні...Бо мова - це кордон, це держава». (Д.Павличко)

Мова - це основа культури. Неповноцінне функціонування мови призводить до неповноцінного функціонування культури, а останнє веде до неповного функціонування держави. То чому ж ми тоді дивуємось, що за 15 років не можемо підняти ані економіки, ані законності, ані добробуту. А про духовне? Теж держава? Не помічається щось. Наша держава взяла на озброєння гасло: „Хліба і видовищ".

Хіба після Другої світової війни економіка України була ліпшою, ніж зараз? Заводи, фабрики були зруйновані, у полі оралі коровами. А держава все-таки фінансувала пресу, видавництва, бібліотеки. „Всі ми, інтелігенти післявоєнної пори, виростили з сільської бібліотеки. Завдяки її книгам ми, напівголодні, босі сільські діти, прилучилися до вершин людської мудрості і культури..." (Б. Олійник). Література вчила любити Україну. І не тільки любити, вона вчила, як її, Україну, не втратити і не зрадити.

А що сьогодні? Прилавки міських книжкових магазинів заповнені перекладною „макулатурою", яка пропагує бездуховність, жорстокість, жахи, насилля. Кожний, хто здатний аналізувати обставини сучасного життя, розуміє, що йде „тиха війна", знищення нашої духовності, мови. 90-95% телепередач ведеться російською мовою. На одну людину в Україні припадає 47 книжок російською мовою і лише одна - українською. На телеекранах - нескінченні серіали (чого тільки варта низькопробна „Моя прекрасна нянька!"); гордони з кисельовими, коротичами, що принижують національну гідність українців, Верка Сердючка і всякі „зірки", „зірочки" і „зіркуни", які співають, що в голову збрече, бо самі слова і музику пишуть, самі і виконують на зразок: „женіха хатела, вот і залетела" і т.п. Російська попса у шалених дозах звучить в Україні! Як ніде!

Населення України на 80% складається з етнічних українців. Якщо вони заговорять рідною мовою, то відновиться національне біополе. „Рідна" від слова „рід", тобто всі попередні покоління. Комплекс: "рідна" мати, "рідний" батько, "рідна" земля, "рідний" край розірваний, бо відсутня "рідна" мова. Тому українці такі слабкі і нещасні, перестали розуміти один одного, їм важко планувати спільні дії. Чужа мова руйнує цілісність національного біополя, підриває його життєспроможність. Саме тому могутні держави дбають про збереження власної мови. Настав час цю істину

зрозуміти й українцям. До такого висновку дійшли працівники Інституту метафізичних досліджень і його директор І. Каганець.

Читаймо, українці, то звідаємо те, у чому наша сила, і відродимось.
Читаймо Шевченка! Дух його творів і нині повинен тримати нас. Місце Шевченка сьогодні не стільки на покуті у вишитому рушничку і „Кобзар" на полиці, яку серцях і головах наших. Він Пророк, Великий Патріот! Незрівнянно геніальніший від кожного з нас! Його „Кобзар" для нас, як Євангеліє, як слово Христа до християн.

Прочитаймо уважно такий довгий заголовок лише одного твору і постараймося збагнути суть: „Імертвим, і живим, і ненародженим землякам моїм в Україні і не в Україні моє дружнє посланіє". Помітили, що перед нами апостольське послання до українців, як Павлове до римлян, коринфян, солунян..., що це Об'явлення, в якому застереження нас од катастрофи. Шевченко передбачив, що „гіршеляха" розіпнуть Україну „свої діти". Він підкреслив, що у нашій біді винні насамперед ми, ота „братія", що „мовчить собі, витріщивши очі!"

Будьмо гідними "слова Тарасового, долучімо до його любові до України свої серця і пам'ятаймо, „хто ми і чийми діти". Робімо все, щоб українська мова була престижною, пишаймося нашій, рідним, українським. Чуже берімо, але своє вознесімо!

Ми - країна українців, усім іншим націям ми раді і поважаємо їх, вони, живуть у нашій хаті, тож хай не забувають, що господарями на цій землі є все ж таки українці.

Галина Медведчук.

Провідний науковий співробітник Державного історико-культурного заповідника „Меджибіж", лауреат обласних премій ім. Т.Шевченка ім.К.Широцького. Рідна мова - найцінніший скарб нації

Люби рідну мову, люби рідне
слово, її не стидайся, за ню бийся
в грудь. Люби Україну, люби, як
нікого, Вона ж твоя мати, того не
забудь.

В. Гренджі-Донський

Українська мова - державна мова України. Вона також є рідною мовою українців, які проживають за межами України: у Росії, Білорусі, Казахстані, Польщі, Словаччині, Румунії, Канаді, США, Австралії та інших країнах.

Українською мовою розмовляє близько 45 мільйонів людей і вона входить до другого десятка найпоширеніших мов світу. Українська мова - східнослов'янська мова, входить до однієї підгрупи з російською та білоруською. Письмом українська схожа на ці дві мови, але має кілька великих особливостей. Історично білоруська та українська мови походять з давньоруської (не плутати з "російською") або давньоукраїнської мови. Проте літературна українська подібніша до словацької, (лексика) розмовної української також помітно подібніша до польської, що пояснюється впливом польської на староукраїнську ("руську мову") та українську.

Вже кілька років поспіль 21 лютого відзначається Міжнародний День рідної мови. Це відносно молоде свято — до календарів усього світу воно увійшло тільки у

1999 році. І в Україні це свято лише почало писати свою історію, хоча сама проблема української мови на наших землях нараховує кілька століть. Мовна різноманітність — це еквівалент людської різноманітності. Людство зазнало такого успіху на цій планеті завдяки тому, що воно спроможне пристосовуватись до найрізноманітніших обставин.

Традиційно, з нагоди Міжнародного Дня рідної мови в Міжнародному бібліотечно-інформаційному центрі імені Ярослава Мудрого МАУП відбулося справжнє свято, де зібралися студенти Економіко-правового технікуму при МАУП, викладачі, бібліотекарі.

Перед студентами технікуму виступила директор бібліотечно-інформаційного центру Любов Бродська, яка повідомила про особливості та історію виникнення цього свята: «Вже одинадцятий рік поспіль всі народи святкують Міжнародний день рідної мови. І ми також підтримуємо цю традицію, адже якщо немає мови, то немає народу і немає держави. Ми всі повинні підтримувати мову, адже вона є живим організмом, який потрібно доглядати та розвивати».

Бібліотекарі Надія Прокопенко та Людмила Рог розповіли про цікаві факти з історії рідної мови, про витоки та становлення української мови як державної, продекламували чудові вірші.

Своєрідну екскурсію у світ української мови здійснили бібліотекарі у приміщенні читального залу гуманітарної літератури, де можна було побачити книги, присвячені корифеям української літератури. Книги, присвячені мовам національних меншин та міжнародним мовам яскраво красувалися на полицях читального залу.

Проявили себе і студенти технікуму, які продекламували чудові вірші, присвячені Міжнародному Дню рідної мови. Викладачі високо оцінили вміння та майстерність у виконанні поезій — вручили учасникам дипломи та подарунки.

Особливо вразила всіх присутніх студентка ЕПТ при МАУП ОТО-22 зі спеціальності «Організація туристичного обслуговування» Світлана Іванова, яка продекламувала власний вірш «Мовою душі»:

В душі багато цінностей і мрій,
І навіть квітка, що зів'яла, є важлива,
І кожне слово, кожен подих мій
Лиш передати мовою можливо.
Моєю мовою лиш можна передать
Мелодію, всі звуки і зітхання,
Біль в серці, щастя і кохання,
Й пісні моєю мовою звучать.
Вона дає поетам дужі крила,
Дарує їм натхнення на вірші,
Ви знаєте — я така щаслива,
Що розмовляю мовою душі...

МОВА - ДУХОВНИЙ СКАРБ НАЦІЇ

Вона не просто засіб людського спілкування, це те, що живе в наших серцях. Змалечку, виховуючи в собі справжню людину, кожен із нас повинен передусім створити в своїй душі світлицю, в якій зберігається найцінніший скарб - МОВА. Люди говорять різними мовами. Їх нараховується орієнтовно 6 тисяч. І серед них - українська, її багатство і краса, витонченість і мелодійність визнана світом.

У 1928 році, у Парижі, на Міжнародному конкурсі мов, українська мова зайняла 3 місце (після французької та перської).

Наша рідна українська мова - це основа нашої безмежно багатой культури. Це наш дух, наш космос, наша душа, наша пісня, якій світ дав найвищу оцінку. Врешті-решт - це ми. Зникає мова - зникає нація.

Наша культура весь час руйнувалась як чужинцями, так і доморощеними яничарами. Руйнувалися наші безцінні святині, спалювалися українські бібліотеки, безжально витіснялася рідна мова з державних установ, середніх і вищих навчальних закладів. Ярлик «націоналіста» відразу чіплявся кожному лише за те, що розмовляв рідною мовою. Внаслідок такої «інтернаціоналізації» наш народ вироджувався, був позбавлений знань про власну історію, культуру. Якщо по селах за інерцією ще трималося рідне слово, то міста безжально русифікувалися і денаціоналізувалися. Українська культура з року в рік занепадала...

Та, незважаючи на всі заборони, укази, постанови, рідна мова, як і весь український народ, все витримала, все винесла і стала ще чистішою і дзвінкішою.

21 лютого відзначається Міжнародний день рідної мови. Це відносно молоде свято - до календарів усього світу воно ввійшло тільки в 1999 році. І в Україні воно також лише почало писати свою історію, хоча сама проблема української мови на українських землях нараховує кілька століть.

Історія свята, на жаль, має дуже трагічний початок. Святкуємо ми цей день з присмаком гіркоти. 21 лютого 1952 року в Бангладеші влада жорстоко придушила демонстрацію протесту проти урядової заборони на використання в країні бенгальської мови. Відтоді цей день у Бангладеші став днем полеглих за рідну мову. Минуло багато років. Аж у жовтні 1999 року на Тридцятій сесії Генеральної конференції ЮНЕСКО було запроваджено Міжнародний день рідної мови, а починаючи з 21 лютого 2000 року цей день відзначають і в Україні.

Про рідну українську мову хочеться сказати словами Володимира Самійленка:

*Хай коштовним добром вона буде у нас. Щоб
і сам здивувався у могилі Тарас, Щоб,
поглянувши салі на створіння своє. Він
побожно сказав: «Відкіля нам сіє?»*

На початку нового тисячоліття, ми, як і раніше, шануємо українську мову та українську книгу. Твір кожного українського письменника повинен мати шанс побачити світ і знайти свого читача, а полиці українських бібліотек повинні поповнюватись новими виданнями.

Тема:

Місто над Стриєм-
рікою

СТРИЙ

Символ міста — подорожній

Про те, що Стрий — важливий транспортний центр, знають усі, кому доводилося мандрувати з Києва на захід. Через це місто пролягає головна українська залізнична та автомагістраль, які сполучають Україну із країнами Євросоюзу. Тож чи треба дивуватися, що ще на середньовічному гербі цього понад 600-річного міста зображений подорожній із палицею та клунком за плечима. Адже, крім дороги із заходу на схід, у цьому місті перетинався й важливий шлях із півночі на південь уздовж Карпатських хребтів. Тож і зараз у Стрії можна зустріти придорожні вказівники: на «Львів», «Івано-Франківськ», «Мукачів», «Дрогобич», «Ходорів».

Ідучи вулицями цього затишного і доглянутого міста, не можеш повірити, що наприкінці XIX століття 70% центру міста було знищено пожежею. На місці колишньої площі Ринок залишився лише правильний великий чотирикутник — обов'язкова умова для отримання містом Магдебурзького права. Посередині розташовувалася Ратуша, а від неї віялом розходились чітко накреслені міські вулиці. Тепер на згадку про історичну велич Стрия залишилися хіба фото зі страшними згарищами 1886 року.

Проте й сьогодні турист буде приємно вражений архітектурними спорудами, які милують око. Адже завдяки грандіозній відбудові міста, пожертви на яку збирали навіть у далекій Австралії, місто отримало усталене «обличчя» початку XX століття з перлинами тодішніх стилів — сецесії чи пізнішого конструктивізму.

Серед найдавніших пам'яток Стрия зберігся півтисячолітній вишуканий костел у центрі, який діяв навіть за радянських атеїстичних часів і зараз є осередком релігійного життя місцевих поляків. Він справляє враження якоїсь небуденної легкості та піднесеності. На превеликий жаль, не пережив історичних перипетій Стрийський замок. Він залишився лише на зображеннях.

Батьківщина українського націоналізму

Так сьогодні часто називають Стрий. Про розмах тутешнього українського руху свідчить одна з найвеличніших споруд міста — Народний дім, урочисто відкритий 1 січня 1901 року. Гроші на нього збирали громадою. Споруда і нині вражає красою, довершеністю та розмірами, а сто років тому вона була однією з найбільших у місті. У зовнішніх нішах чудові бюсти найвидатніших українських діячів: Шевченка, Котляревського, Лисенка, Федьковича та Шашкевича, а на фасаді великими буквами чи не на всю стіну напис — «Рускому народови».

Тутешній український рух очолювала так звана «стрийська трійця». Першим австро-угорським парламентарієм був Євген Олесницький, котрого Іван Франко обрав прототипом головного героя свого роману «Перехресні стежки» Євгенія Рафаловича. У 1917 році «хлопського» адвоката ховав сам митрополит Андрей Шептицький. Свій приватний будинок Олесницький заповів українським організаціям. Нині там розміщено чудовий краєзнавчий музей «Верховина». Другим стрийським будівничим був священик та композитор Остап Нижанківський, якого у 1919 році поляки розстріляли без

суду та слідства. Третім — священник Олекса Бобикевич. Ці троє видатних українців разом зі своїми однодумцями збурили таке національне життя, що Стрий став прикладом для інших міст Галичини.

У Стрию 3 вересня 1914 року дві з половиною тисячі українських юнаків присягнули в лавах щойно створеного Легіону Січових стрільців. Це була грандіозна подія в житті міста. На заклик про створення першого українського військового з'єднання відгукнулося 25 тисяч добровольців з усіх кутків Галичини та Буковини. Через те, що Львів був під загрозою захоплення російською армією, місце збору призначили у Стрию. Через брак амуніції цісарська влада дозволила набрати тільки 2,5 тисячі вояків. Тому відбір був якнайприскіпливіший. По суті вояками стали тодішня «золота молодь», студенти вищих навчальних закладів та випускники гімназій. Тож недарма січові стрільці вкрили себе безсмертною славою і були найбоекватнішою частиною протягом усіх визвольних змагань 1917—1920 років.

Кажуть, що саме у Стрию в ці піднесені дні доброволець Гриць Трух склав пісню «Ой у лузі червона калина похилилася», яка стала стрілецьким гімном. На відкритих платформах січові стрільці рушили на короткі навчання на Закарпаття, а звідти — вже на фронт. На одній із платформ везли навіть бика, подарованого селянами Стрийщини для кухні. У дощові дні стрільці біля нього грілися.

Не дивно, що коли в листопаді 1918 року у Львові тривали збройні сутички за те, буде місто українським чи польським, у Стрию все вирішилося без пострілів. Тисяча озброєних українських добровольців під командуванням старшин і підхорунжих захопили всі найважливіші об'єкти міста. Австрійський полковник, комендант залоги у Стрию, підписав Акт передачі влади у місті і, відіп'явши шаблю, передав її керівникові місцевої УНР Антону Герасимові. Так само вчинила і команда мадярського полку. Більше шести місяців у Стрию діяла легальна українська влада.

...і Степана Бандери

Родина Бандер мешкала в передмісті Лани, яке на 98% було українським. І хоча Степан народився в селі Угринів на Івано–Франківщині, його становлення відбувалося саме в Стрию. Адже звідси родом і його батько, греко–католицький священник, і його мати — донька греко–католицького священника. На Івано–Франківщину вони отримали скерування. Але після ранньої смерті матері Степан повернувся у Стрий до діда Андрія, який теж був греко–католицьким священником. Тут він ходив до школи та «Руської бурси». Тут власне став тим, чие ім'я вкрилося легендами ще за життя. До речі, прізвище Бандера і досі побутує у Стрию.

Дивом збереглася сторічна садиба греко–католицького священника Андрія Бандери, де жив і виховувався малий Степан. Тепер там хочуть відкрити музей. Між іншим, у 60–тисячному місті — п'ять музеїв! І ще декілька в процесі організації.

Музей–тюрма

Особливо вирізняється унікальний на всю Україну Музей визвольної боротьби, створений у колишній стрийській тюрмі. Після великої пожежі наприкінці XIX століття цісарська влада протягом дев'яти років спорудила великий комплекс — окружний суд та в'язницю. За польських часів тут сиділо

чимало українських патріотів — рідний брат Степана Бандери Василь, Лев Ребет, Теодор Охримович.

Але найкривавіші часи в'язниці пережила після 1939 року, коли Галичина опинилася у складі СРСР. Тисячі людей, свідомих українців, представників інтелігенції, садили за ґрати цих глухих мурів. Коли 22 червня 1941 року почалася війна, у в'язниці цілодобово працювали гучномовці та ревли мотори машин. А коли за кілька днів «совецька» влада благополучно втекла, то рідним заарештованих відкрилося криваве побоїще, в яке перетворилося подвір'я стрийської тюрми. Замучили всіх. «Тут кожен сантиметр политий кров'ю», — каже нам Зеновія Ханас, місцевий краєзнавець. Тюрма тут була аж до 1990 року. Останніми в'язнями були дівчата із дитячої колонії. А коли на вимогу громадськості почали розкопки, то віднайшли на подвір'ї ще 255 жертв 1941 року. Чимало з них — із проламаними черепами.

Тепер тут музей — яскраве свідчення «комуністичного раю». На жаль, єдиний в Україні. Бо якби таких було більше, напевно, ми краще знали б свою минувшину. І не вихваляли би те, чого слід соромитися — один із найжахливіших тоталітарних режимів.

Тож, маючи таку непросту історію та тривалі національні традиції, цілком закономірно виглядає той факт, що саме Стрийська міська рада 1990 року першою в Україні прийняла рішення про підняття національного синьо-жовтого прапора.

Є в хроніці цього міста ще одна сторінка, яка теж уже стала історією. За радянських часів Стрий був напівзакритим містом — тут було чимало військових частин, у тому числі аеродром, який, як подекують, належав до трьох найбільших у СРСР. Офіцери, солдати, патрулі — звична картина на вулицях «советського» Стрия. Нині ми за два дні не побачили жодного військового. Стрий повертає собі славу міста на важливому перехресті, а значить — міста торгового, культурного, туристичного.

Попри негоду, ми від'їжджали із цього міста із дуже світлими враженнями. Тепер у моїй пам'яті є ще одна станція, яка будитиме приємні спогади про тінисті вулички із сецесійними віллами, шпилями готичних храмів, де моляться по-українськи, пам'ятником Степанові Бандері перед його гімназією та парканним написом, який я досі в Україні ніде не зустрів: «Будь націоналістом!»...

Тема:

Марія

Заньковецька

Марія Костянтинівна Заньковецька (Адасовська) народилася в селі Заньки Ніжинського повіту на Чернігівщині в дворянській сім'ї 3 серпня 1860р.

Дитинство Марії минуло серед селян. Особливо багато пісень їй переспівала і казок переповіла баба Сукондиха, наче знаючи, що в майбутньому дівчинка стане талановитою артисткою, зіграє не одну нещасну селянську долю і заспіває не одну в дитинстві почуту народну пісню.

Освіту Марія одержала в приватному пансіоні в Чернігові. Дівчина дуже любила театр, сама складала маленькі вистави й охоче грала рай, але батьки були категорично проти вступу до театральної школи.

Першу свою роль – роль Наталки Полтавки – Марія зіграла після закінчення пансіонату в ніжинському аматорському гуртку.

Як дружина обмеженого артелерійського офіцера Хлистова, майбутня артистка змушена була переїхати в Бендери. Тут вона познайомилась з офіцером Миколою Тобілевичем (на сцені Миколою Садовським), відчула непереможний потяг до мистецтва, влилася в труп М.Кропивницького і все життя присвятила сценічному мистецтву.

Граючи покривджених і зганьблених, Марія Заньковецька розкривала душу жінки з народу, бачила в ній страдницю. В. Василько писав: «Я не пригадую бездумних образів у Заньковецької. Думка завжди була властива їм. Яка саме думка – висока чи низька – це інша справа...»

М. Заньковецька блискуче зіграла центральні ролі в «Назарі Стодолі» Т. Шевченка, в «Безталанній», «Несудилось», «Лимерівні», однак найбільше любила образ Олени з драми М. Кропивницького «Глитай, або ж Павук» і грала цю роль настільки правдиво, що глядачі сльозами вливалися: «Терпне тіло і стискає дихання, коли Олена – Заньковецька, мов несамовита, вбігає на сцену. Очі її повні жаху. З

несамовитим одчаєм, якимсь зойком, і вириваються у неї слова: «Мамо, мамо, рятуйте!... зрадив, зрадив, милий!...»

Чудово входила вона й в образ Наталі з «Лимерівни» Панаса Мирного. Вираз почуття у Заньковецької був настільки яскравий, що вплив його підкоряв не тільки глядача, а й партнерів. Згадується четверта дія п'єси «Лимерівна». Наталя співає пісню «Ой пила, пила та Лимириха на лиду та пропила свою дочку молоду». Потім у гніві і сльозах вона звертається до свого хрещеного: «А батенько хрещений до-по-ма-гав...» при цих словах Наталя – Заньковецька дивилась на нього з таким полум'ям гніву в очах, що ні один з акторів, які грали хрещеного батька, буквально не витримував її погляду і опускав очі...»

Під час гастролей у Москві Заньковецьку побачив К.Станіславський і дав їй грі найвищу оцінку: «Талант вийнятковий, свій, національний. Я сказав би – істинно народний».

Лев Толстой, захоплений грою, просив її подарувати хустку з плечей. Свій подарунок він вручив із написом: «Безсмертній – від смертного».

У комедійних ролях М.Заньковецька підкорювала зал гумором, жвавістю. М. Рильський, який бачив її на сцені на схилі літ акторки, дивувався з її запальності: «Хто хоч раз чув її спів, то задушевно – смутний, то запально – веселий, завжди овіяний чарами народної пісенної манери, хто бачив, як майже буквально літає вона в огнінному танці, той ніколи цього не забуде».

Марія Заньковецька вбачала в українському народі велику силу, захищала його право на рідну мову на I Всеукраїнському з'їзді театральних діячів. До останніх днів велика українська актриса піклувалась про талановиту молодь. Її вважали своєю порадицею і наставницею В. Василько, Г. Юра, Н. Ужвій.

Великий талант, добра школа (крім Чернігівського пансіонату Осовської, вчилася й у консерваторії в Гельсінкі), надзвичайна працьовитість дали змогу Марії Заньковецькій створити понад 30

неповторних ролей, які після неї вже ніхто не міг так майстерно зіграти. Акторка мала гарний голос – драматичнее сопрано, бездоганно виконувала найскладніші пісні. Ще при житті М. Заньковецьку порівнювали з акторками, яких знав світ, італійкою Е. Дузе, французенкою С. Бернар.

Не

|

покидала сцени М. Заньковецька і в радянські часи, хоча знала, що слідкують за кожним кроком і що й вона під недремним наглядом чекістів. Працювала тоді вона в Державному Народному Театрі в Києві разом з П. Саксаганським та І. Мар'яненком. Згодом цьому театрові присвоїли ім'я Марії Заньковецької.

Свій творчий шлях акторка закінчила зйомками у фільмі «Остап Бандура» в 1923р.

Померла Марія Заньковецька в Ніжині у 1934 році. Похована в Києві на Байковому кладовищі.

Тема:

**Майстер
художнього
ткацтва**

«Майстер художнього ткацтва»

Ганна Василящук – звичайна трудівниця чарівного карпатського села Шешори, майстер художнього ткацтва. Але глибока поетичність її душі, закладена на генному рівні, мальовничі гори, страждання героїв Шевченкової поезії, які вразили її у саме серце, - усе це дало такий стимул художньої творчості ткалі, який виніс її на вершину людської культури.

За серію тематично – художніх рушників «Катерина», «Ой одна я одна»,... присвячених Шевченкові, Ганна була удостоєна 1968р. високого звання лауреата Державної премії ім.. Т. Шевченка. Майстриня із Шешорів «переклала» поезію Шевченка на мову візерунків, витканих на рушнику.

Ганна Василящук народилась 2 листопада 1924 року у селі Шешори Івано – Франківської обл. Освіту здобула біля ткацького верстату, який стояв у селянській хаті. Її першим професором була бабуся. Бабуся, а потім мама розкривала Анничці таємниці споконвічного жіночого заняття – ткацтва.

Університетом Аннички став «Кобзар». З дитячих та юнацьких років вона не розлучалася з «Кобзарем», який вона знає напам'ять. Коли 1968р. Державний музей ім. Шевченка в Києві організував виставку тематичних рушників шешорської ткалі, то людський потік до музею не припинявся два тижні.

Народний майстер Ганна не сліпо наслідує гуцульські традиції ткацтва, а сміливо експериментує.

Вона вводить у рушники новий матеріал – вовни, пофарбовану в інтонаційні кольори, металеву нитку, позолоту. Тони її тематичних

рушників вибираються художницею відповідно до сюжету і настрою поетичних першоджерел, яким вони присвячені.

І всю цю красу художниця творить, не покидаючи щоденної селянської праці. Бувають дні, коли для творчості залишається тільки година чи дві, та й то удосвіта або пізно ввечері. Треба ще додати, що Ганна – мати, дружина, бабуся, громадський діяч.

Рукотворне мистецтво шешорської ткалі Ганни Василящук, як і наші неповторні Карпати, ніколи не перестануть дивувати глядача, викликати душевне зворушення та радісне збудження.

Тема:

Свята Покрова

Кожна нація, кожен народ, навіть кожна соціальна група має свої звичаї, що виробилися протягом багатьох століть і освячені віками.

Звичаї народу – це ті прикмети, по яких розпізнається народ не тільки в сучасному, а і в його історичному минулому.

В усіх народів світу існує повір'я, що той, хто забув звичаї своїх батьків, карається людьми і Богом. Він блукає по світі, як блудний син, і ніде не може знайти собі притулку та пристановища, бо він загублений для свого народу.

Чотирнадцятого жовтня за новим стилем є свято Покрови Пресвятої Богородиці, або, як звичайно кажуть, «Покрови», чи «Святої Покрови».

Цей день є одним з величних свят. Головний мотив, який спричинився до встановлення свята, - видіння святого Андрія Юродивого. Царгород, столицю Візантії, облягали араби. В храмі Пресвятої Богородиці на Влахернах, де переховувался її риза, правилася всенощна. Серед парафіян ревно молився за охорону міста святий Андрій Юродивий зі своїм учнем Епіфаном. Відправа закінчилась і святий Андрій побачив, як від царських дверей йде світлом осяяна Пресвята Богородиця у супроводі Івана Хрестителя та Івана Богослава при співі великого хору святих. Божа Мати підійшла до престолу, вклякнула, довго молилась і вливалась сльозами. Встала, здійняла зі своєї голови преясну хустку – покров – омофор і широко простерла її над народом у церкві. Видіння зникло, і святий Андрій та Епіфан зрозуміли, що Пресвята Богородиця прийшла аби врятувати місто. Сталося диво – вороги відступили... Від цієї хустки – покрову і дістала назву свято, а покров з тих пір став символом опіки і заступництва Пресвятої Діви Марії.

Розповідають, що на ревну молитву монахів і вірних Пресвята Богородиця з'явилася над Почаївським монастирем перед турецькою облогою і своїм омофором заслонила монастир.

На Русі Покров святкують на честь закінчення польових робіт. А Богородицю вважали покровителькою землеробства. За звичаєм, в цей день обов'язковим було вшанування пожинального скопа. Для цього прибирали світлицю, прикрашали її квітами і рушниками. Проводили ярмарки і веселі забави, на які збирали всі дари осені.

«Покров землю покрив: де сніжком, де листком». - каже народна мудрість.

Покров – це і пора весіль. У цей день найкраще брати шлюб, бо бере під опіку молоду сім'ю сама Діва Марія. Із звичаєм накривати голову нареченої хустиною пов'язане ще одне тлумачення назви свята.

«Баточку Покров, покрій сиру землю і мене молоду!» - приговорювали колись дівчата і гадали: «Білий сніг землю покриває, чи ж мене молоду заміж споряджає?»

В цей день треба спостерігати за погодою. Ось декілька народних прикмет: який Покров, така й зима (якщо вітер віяв з півночі, то це знак, що зима буде холодна і з великими снігами, а як із півдня, то тепла). Якщо журавлі відлетіли до Покрову – буде холодна і рання зима.

Українська Повстанська Армія (УПА), що постала в час другої світової війни, як збройна сила проти гітлерівської і більшовицької окупації, - теж обрала собі свято Покрови за день Зброї, віддавшись під опіку святої Матері Богородиці. Таким чином, Покрова святкується в нас не тільки , як народньо – релігійне, а й національне свято.

Тема:

**Шкідливість
алкоголізму та
тютюнопаління**

У США заборонили енергетичні напої

Енергетичні слабоалкогольні напої з фруктовим присмаком, які містять кофеїн і алкоголь, вилучили з продажу у США. Про це повідомляє Бі-бі-сі.

Рішенням заборонити популярні серед молоді напої передувала низка випадків, коли студенти непритомніли і потрапляли до лікарні після того як їх вживали.

Одна з провідних марок напою містить вдвічі більше алкоголю, ніж пиво, а кофеїну стільки, скільки є у великій чашці кави. Подібну стурбованість такими напоями висловлювали і в інших країнах.

Напій «Four Loko» більше не буде існувати у тому вигляді, в якому його продавали досі - суміш алкоголю й кофеїну у бляшанці.

Напій з фруктовим присмаком називають «енергетичним», він містить 12% алкоголю, що робить його вдвічі міцнішим, ніж пиво, а у бляшанці місткістю 694 мл міститься стільки кави, як у великій чашці.

«Мій друг випив за годину трохи менше, ніж три бляшанки - він не знав, що робить, він був у жахливому стані. Він не міг рухатися і говорити», - зазначив студент Джеймс Кулінський

«Four Loko» - один з низки напоїв, які донедавна продавали у США. Інші марки - це «Joose» і «Core El Jefe».

Доктор Джошуа Шарфштейн з установи, яка у США опікується безпекою харчів та ліків, каже, що є докази того, що суміш алкоголю й кофеїну «становлять ризик для здоров'я».

«Four Loko» заборонили спочатку в одному зі студентських містечок, а потім і в цілому штаті Вашингтон після того, як 9 студентів потрапили до лікарні у жовтні.

«Настав час покласти край продажу енергетичних напоїв з алкоголем», - наголосив державний прокурор Роб МакКена.

Їх рекламують для дітей, використовуючи фруктові присмаки, які маскують смак алкоголю, там такий вміст стимуляторів, що люди не усвідомлюють наскільки вони п'яніють. Упаковка у них як у безалкогольних напоїв, але там небезпечний вміст спирту.

У Мексиці ухвалили заборонити продаж подібних напоїв у барах та нічних клубах. У Канаді правила не дозволяють додавати до алкогольних напоїв кофеїн.

У Шотландії Лейбористська партія закликає заборонити напої з вмістом кофеїну, такі як вино «Buckfast»

Основні причини, через які слід кинути курити

Поліпшення самопочуття та зовнішнього вигляду. Зазвичай на білбордах, що рекламують сигарети, зображено привабливих жінок і чоловіків, які пашать здоров'ям. Та ми ж знаємо, що це лише рекламний трюк. Насправді куріння нікого не робить здоровим і гарним: задишка, ризик раку легень, інсульту,

пожовтілі зуби та нігті, передчасні зморшки, нездоровий колір обличчя та інші «принадності».

Турбота про оточуючих, близьких і дітей. Варто подумати й про тих, хто не курить, але вимушений дихати димом. За результатами глобального опитування молоді щодо куріння, проведеного 1999 року, з'ясувалося, що в Києві 49% підлітків 13—15 років піддаються впливу тютюнового диму в себе вдома і 71,8% — у громадських місцях. У багатьох дослідженнях як індикатор використовується концентрація котиніну в сечі дитини, оскільки ця речовина є продуктом метаболізму нікотину й не може потрапити до організму іншим шляхом, окрім як із тютюнового диму. А вміст нікотину у волоссі дозволяє розпізнати, чи курять в сім'ї, а також де саме це роблять: поза домом чи в домі. І найдивнішим є факт, що навіть у сім'ї, де курили лише поза домом, в організмі в дітей виявляли нікотин. Його вбирає одяг, меблі, стіни, а потім він як напівлетюча речовина разом з іншими компонентами тютюнового диму знову потрапляє у повітря, що також негативно впливає на організм людини, так само, як і повітря, яке видихають курці. Економія бюджету. Вартість сигарет, які викурює людина, легко обчислити. Досить помножити суму, витрачену на щоденну купівлю сигарет, на 365, і ви побачите, скільки грошей витрачаєте на куріння впродовж року. А якщо говорити в глобальному масштабі, то, за оцінками Всесвітнього банку, щороку на лікування хвороб, безпосередньо викликаних курінням, потрібно 200 млрд. дол. Як все-таки кинути?

— На це запитання неможливо відповісти однозначно. З кожним курцем потрібно працювати індивідуально. Усе залежить від тривалості куріння, рівня залежності від нікотину, кількості споживаних сигарет, психології конкретної людини та її готовності відмовитися від згубної звички. Головне — особиста мотивація та переконаність, — коментує проблему директор Українського інформаційного центру з проблем алкоголю і наркотиків Костянтин Красовський. — Ми виходимо зі зміни самої моделі поведінки курця. Адже людина курцем не народжується. Потім вона бачить людей, які курять, і думає, а чи не спробувати й мені. Далі вона вже готова зробити цей крок (вибирає сигарети, спостерігає сам процес) і врешті-решт закурює. Приблизно 40% курців не збираються кидати курити (стадія попередніх роздумів), 40% перебувають у стадії розмірковування (курити погано, напевно, варто кинути), а 20% курців не просто думають про це, а й виходять на стадію дії (шукають лікарські препарати, цікавляться методиками). При цьому деяким з останньої групи все-таки вдається позбутися куріння з першої спроби, а в кого це не вийшло, відразу повертаються на початкову стадію — попередніх роздумів. Людину, яка перебуває на цій стадії, практично неможливо змусити кинути курити, але її можна пересунути на стадію розмірковувань. Це основне завдання лікарів і консультантів, які допомагають позбавитися цієї звички.

— Якщо людина ніколи не намагалася кидати курити, але все-таки зважилася, ми рекомендуємо робити це відразу, — продовжує Костянтин Сергійович. — Розподіляючи певну кількість сигарет на день, людина вже забезпечує собі стрес, оскільки цілий день думатиме лише, коли ж можна викурити наступну сигаретку. Залежно від того, як ви курите (як часто і глибоко затягуєтеся), залежить і те, яку дозу нікотину отримуєте.

За тестом Фагерстрема ви можете оцінити індивідуальну нікотинову залежність:

0—3 бала — низький рівень залежності. Після припинення курити основну увагу слід приділити психологічним чинникам.

4—5 балів — середній рівень залежності. Рекомендується використання препаратів заміщення нікотину.

6—10 балів — високий рівень залежності. Різка відмова від куріння може викликати досить неприємні відчуття в

організмі. Необхідно використовувати медикаментозні препарати.

Основні методи лікування нікотинової залежності

Фахівці стверджують, що ломка, якої так бояться курці, передусім наслідок психологічної залежності. Друга проблема

— синдром відміни нікотину (виникає дратівливість, занепокоєння, підвищення апетиту, відчуття пригніченості). Щоб знизити ці симптоми, використовують нікотинову заміну терапію (НЗТ). Це нашкірний пластир, аерозоль для носа, таблетки та інгалятори. Вони більш широко представлені в сусідній Росії. У київських же аптеках я знайшла лише жувальну гумку «Нікоретте» і фільтри у вигляді мундштука Nic-oi.it.

— Пропагується також безліч інших методів припинення куріння, включаючи гіпноз, акупунктуру, периферичні нікотинові антагоністи, а також ополіскувачі для рота, що роблять смак сигарет гидким, — пояснює кандидат медичних наук Тетяна Андрєєва. — Наукових доказів на підтримку цих методів практично немає. Наявні дані наразі не показують особливої ефективності, що перевищує ефекти плацебо. Проте ефекти плацебо можуть мати цінність самі по собі.

Міфи про куріння і реальність

Тютюн підвищує працездатність. Справді, під впливом тютюнового диму відбувається деяке розширення судин мозку, що й сприймається як приплив нових сил. Однак така дія дуже короточасна. Вже через кілька хвилин на зміну розширення приходить ще сильніше звуження. Унаслідок цього кровопостачання погіршується і працездатність падає. Куріння знижує відчуття голоду. Це обумовлено тим, що отрутні компоненти диму, всмоктавшись у кров, діють на нервові закінчення, розташовані на стінках шлунку й кишечника, і блокують передачу імпульсів, що сигналізують про голод. «Віддалені результати» такого схуднення — розлад вегетативної нервової системи і всі хронічні захворювання, що з цим пов'язані.

Щоб кинути курити, потрібна сила волі. Сила волі в даному випадку не має значення. Насамперед людина робить свій вибір — кидати курити чи ні. Найчастіше виявлення сили волі асоціюється з чимось неприємним, негативним чи дискомфортним. Некуріння сприймається так само. У такий спосіб відсутністю сили волі прикриваються ті, хто ще не визначився.

Ті, що кинули курити, поправляються. Хоч як це сумно, але, справді, у 80% курців спостерігається збільшення маси тіла. Нікотин призводить до зниження ваги шляхом впливу на апетит і посилення метаболізму організму. Проведене в

Японії тривале дослідження показало: у заядливих курців у середньому збільшувалася вага й важили вони більше, ніж люди, які ніколи не курили, але через кілька років вони схуднули до рівня тих, хто не курить. Ті, котрі курили мало чи помірковано, а потім кинули, набрали у вазі як некурці, й більше вага не зростала. Щоб не поправлятися, пийте більше рідини, ведіть активний спосіб життя.

Сигарета заспокоює, знімає стрес. Курцям потрібні дедалі більші дози нікотину, а щойно вміст нікотину в крові знижується, вони відчують гостре бажання закурити, що викликає стрес. Коли ж удасться викурити бажану сигарету, людина сприймає це як «розслаблення». Отже, властивості нікотину знижувати стрес — це лише ілюзія. Перехід на легкі сигарети допомагає кинути курити. Справді, легкі сигарети містять менше смол і нікотину, та для отримання своєї дози нікотину курець затягується глибше й курить більше. Додавання в сигарети аміаку дозволяє підсилити дію нікотину. У результаті ці сигарети викликають таку саму залежність, як і звичайні або без фільтра. Дослідження показали: легкі сигарети не менш небезпечні, ніж звичайні.

Напевно кинути курити стало б значно простіше, якби куріння не було таке популярне в громадських місцях і офісах. Тютюновий дим переслідує нас усюди: на роботі, у кафе, у підземних переходах, на зупинках громадського транспорту й навіть удома. Та заборонні акції, як правило, викликають зворотню реакцію і відчуття опору, тому набагато ефективніші стимулюючі та роз'яснювальні заходи.

Ми повною мірою пожинаємо плоди цивілізації. Якщо врахувати, що серед негативних «подарунків» — порушена екологія, як наслідок — забруднені продукти, захворювання невідомої етіології та ритм життя, що веде до постійних стресів, кожний із нас має право вибирати для себе спосіб життя. Для людей мудрих стрілка терезів схиляється в бік здоров'я.

Опитування останніх років зафіксувало основний потяг підлітків та молоді до тих видів дозвілля, де відбувається не лише знайомство з більш досвідченими товаришами, а й перші власні прилучення до алкоголю, наркотиків та сексуальних взаємин.

Якщо подивитися структурний поділ опитаної молоді, то вийде, що 81,5% учасників "тусовок", хто один, а хто й багато разів були п'яними і лише 18,5% не були жодного разу в стані сп'яніння, а відвідувачі дискотек - 86,1% та 13,9% відповідно. Тобто ці два місця масових зібрань підлітків і молоді, ці два найпоширеніші різновиди їх дозвілля й не мисляться без випивки.

Саме дворові тусовки та дискотеки найбільше ваблять молодь, що має досвід вживання наркотиків. За даними опитування, структура учасників обох видів зібрань така:

серед відвідувачів тусовок - 30 % прилучених до наркотиків і 70 % без такого досвіду;

серед відвідувачів дискотек - 31,5% прилучених до наркотиків і 68,5% без досвіду вживання наркотиків.

Ще більш вражає досвід сексуальних стосунків: 47,3% юнаків і дівчат шкільного та юнацького віку, що "тусуються" на сільській вулиці та в міських

дворах, мають досвід сексуальних стосунків. І хоча решта 53% його не мають, за такого співвідношення - скоро матимуть. На дискотеках це співвідношення ще краще: 58,9 % і 41,1% відповідно.

Говорячи мовою лабораторного аналізу, маємо найоптимальніший "бульйон" для розмноження вірусу шкідливих звичок.

1. Вплив тютюнопаління на здоров'я дівчини та жінок

Аналіз даних 20-річного моніторингу поширеності паління серед жінок, проведеного Інститутом кардіології АМН України, зламав традиційне уявлення про тютюнопаління як суто чоловічу проблему в Україні і показав, що частота цього фактора в різних вікових групах жінок збільшилася в 3-4 рази. Загалом у даний час майже кожна п'ята жінка віку 20-59 років, що живе в місті, є активним курцем, у той час як наприкінці 70-х років курила кожна двадцята. Негативна тенденція до збільшення цього показника серед жінок супроводжується збільшенням інтенсивності куріння: переважають жінки, що викурюють щодня до 10 цигарок (60,7%). Починаючи з 30-річного віку, кожна третя жінка викурює щодня від 10 до 20 сигарет. Більше пачки на день викурюють 6-7% жінок віком 20-49 років і 15% жінок віком 50-59 років. Одним з несприятливих факторів паління серед жінок репродуктивного віку є продовження паління під час вагітності. Анкетування жінок-курців показало, що 29,7% з них, зменшивши кількість цигарок, продовжували курити в першу половину вагітності, а 5% - до пологів.

Помітною рисою курців-жінок є більш пізній вік початку паління порівняно з чоловіками. У жінок початок куріння зумовлений бажанням активно, усвідомлено долучитися до паління. Серед причин початку куріння, при анкетуванні найбільше названо стресові ситуації, пов'язані з роботою, конфлікти в особистому житті; 15,3% жінок вважають, що паління допомагає їм у створенні іміджу сучасної жінки, 12% - розглядають його, як фактор, що допомагає подолати самотність, сприяє комунікабельності, 12,2% не змогли сформулювати конкретну причину. Жінки, які палять, частіше страждають непліддям.

Ризик кровотечі і спонтанного абортів під час вагітності вищий, ніж у жінок, які не палять.

Менопауза (припинення циклічної діяльності яєчників) швидше настає у жінок, які палять. Відповідно, жінки, які палять, старіють швидше.

Схильність до тромбоутворень і ризику розвитку тромбоемболій на фоні прийому комбінованих пероральних контрацептивів значно вищий у жінок, які палять, особливо після 35 років.

Існує дуже багато доказів того, що куріння до настання і під час вагітності шкідливе для дитини, оскільки погіршується транспортування кисню і поживних речовин. Причому, немає прямої залежності між кількістю викурених цигарок і їх шкідливістю.

Вчені з Мюнхенського Університету дослідили, що жінки, які планують вагітність, повинні відмовитись від куріння не тільки з метою профілактики перинатальної патології, недостатньої маси тіла при народженні, синдрому

раптової смерті новонароджених, ризику виникнення бронхіальної астми, відставання в розумовому розвитку, але й для зниження ризику розвитку ожиріння у своїх дітей. Діти, матері яких курили під час вагітності, страждали ожирінням в два рази частіше. Окрім цього, у них було на 43% вище ймовірність мати надлишкову вагу, ніж у дітей, матері яких не курили. Ризик ожиріння і надлишкової ваги зростає в міру збільшення кількості цигарок, які випалювали вагітні матері. При цьому ця залежність зберігалась навіть після врахування таких важливих факторів, як освітній рівень батьків і тип вигодовування дитини.

Досліджено, що зниження лібідо в 2,5 рази частіше зустрічається у жінок, які палять, це пов'язано з тим, що нікотин сприяє звуженню судин статевих органів. Пасивне куріння:

Отруєнню нікотинном і продуктами неповного згорання під час куріння в однаковій мірі піддаються не тільки людина, яка палить, але й оточуючі її люди.

Вчені Університету Каліфорнії прийшли до висновку, що у активних і пасивних курців погано заживають рани і частіше утворюються рубці. Виявилось, що фібробласти - клітини, які відіграють основну роль у заживленні ран, під впливом куріння не здатні швидко рухатись в ділянку пошкодженої тканини, концентруються на краю рани, перешкоджаючи нормальному затягуванню рани і сповільнюючи заживлення.

Шкіра рук і обличчя хронічного курця набуває жовтувато-сірого кольору, швидше зневоднюється, внаслідок чого утворюються зморшки. З часом формується жовтий наліт на зубах, якого важко позбутися, і неприємний запах з рота. З часу відкриття в тютюновому димі канцерогенних амінів, які здатні стимулювати мутації в генах супресії пухлин, що контролюють ріст ракових клітин, і в самому онкогенезі, доведено не останню роль куріння у виникненні злоякісних новоутворень. Викарлюючи щоденно більше 10 цигарок, курець, тим самим, в 24 рази більше ризикує захворіти на рак легень. Окрім того, куріння є одним з факторів ризику виникнення ішемічної хвороби серця, синдрому раптової коронарної смерті, хронічних захворювань легень.

21 травня 2003 року на Всесвітній асамблеї охорони здоров'я повноважними представниками урядів усіх країн світу було одноголосно затверджено Рамкову Конвенцію з контролю над тютюном (РККТ). РККТ - це перший в світі міжнародний правовий договір у сфері суспільного здоров'я, є документом, що накладає юридичні зобов'язання і пропонує підхід, який можна зустріти в численних договорах з прав людини і з охорони навколишнього середовища. РККТ підготовлена в результаті майже 4-річних переговорів 192 країн-членів Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ) та містить перелік заходів, покликаних зменшити руйнівний вплив тютюну на здоров'я та економіку. В березні 2004 року РККТ підписали у 101 країні, а це означає, що більше половини країн світу підтримали цю угоду, зобов'язуючись ліквідувати тютюнову рекламу і спонсорство тютюнових виробів.

Рамкова конвенція чітко визначила ефективні заходи (цінові і податкові заходи, вимоги до упаковки і маркування тютюнових виробів, заборона реклами та обмеження спонсорства тютюнових виробів, регулювання розкриття

інформації про склад тютюнових виробів, заборона продажу тютюну неповнолітнім та ін.), які дозволяють зупинити тютюнову епідемію, для подолання якої необхідні узгоджені дії всього міжнародного співтовариства, тому що ця епідемія охопила весь світ.

2. Вживання алкоголю:

причини, досвід, динаміка та наслідки

При вивченні цього питання нас цікавило яким є досвід вживання спиртних напоїв молоддю шкільного та юнацького віку, які причини штовхають молодь до вживання алкоголю, як міняється з часом інтенсивність цього вживання. Як показує аналіз даних двох опитувань, знайомі зі станом алкогольного сп'яніння 73,8% опитаних юнаків і дівчат. Зростає кількість молодих людей, що мають досвід алкогольного сп'яніння в селі і селищах міського типу, на 7,7% і 5,7% відповідно. Причому число їх збільшується за рахунок тих, хто неодноразово бував у стані алкогольного сп'яніння. У місті, навпаки, спостерігається тенденція до зниження їх кількості.

Більшість курців починають курити в підлітковому віці. З тих, хто почав курити в цьому віці і не розлучається з сигаретою усе життя, половина, врешті, помирає від хвороб, пов'язаних з курінням.

Оскільки в останні десятиліття спостерігається поширення підліткового куріння, і, особливо, регулярного куріння дослідники і практики стали порушувати питання про необхідність створення лікувальних програм, спрямованих на припинення саме підліткового куріння. Однак ця сфера, як і раніше, недостатньо опрацьована, а обсяг літератури, що стосується надання допомоги підліткам-курцям, обмежений [31].

При цьому варто враховувати деякі особливості підлітків як курців. Чим раніше людина починає курити, тим вища ймовірність формування в неї серйозної залежності від тютюну, і, отже, ймовірність того, що через цю залежність вона куритиме до кінця свого життя і завчасно помре від захворювань, спричинених тютюном. Тому завдання надати допомогу в припиненні куріння тим, хто почав курити в підлітковому віці і вже відчув пов'язані з цим проблеми, особливо актуальне.

Чи є підлітки особливою групою курців, відмінною від інших

Як серед широкого загалу, так і серед фахівців існує думка, що підлітки-курці менш залежні від куріння і що вони можуть кинути курити самостійно, тобто їм не потрібна будь-яка допомога. Але наш досвід переконує: хоча серед підлітків дійсно чимало тих, хто тільки експериментує із сигаретами і не відчуває серйозної залежності, серед них є й такі, хто чимало разів намагався позбутися цієї звички, кому не вдається зробити це самостійно і кому потрібна професійна допомога. Кількість підлітків, яким щастить відмовитися від куріння, невелика. Чим раніше людина пізнає смак сигаретного диму, тим менш імовірно, що її спроба припинити куріння виявиться успішною, і тим глибша її залежність від нікотину [9].

Серед осіб підліткового віку частка тих, хто звертається за допомогою щодо припинення куріння, не менша, ніж в інших вікових групах. Так, наприклад, за даними національного репрезентативного опитування з проблем куріння, проведеного в Україні в 2000 році, особи, молодші 18 років (тобто ті,

кому за законом заборонено продавати тютюнові вироби) становлять 5% від загальної кількості курців. Серед осіб, що звернулися за допомогою з приводу припинення куріння, тих, кому менше 18 років, також 5%.

Підлітки-курці можуть перебувати в різних фазах формування тютюнової залежності, тому їхній курильний статус іноді виявляється менш визначеним, ніж у дорослих. Однак картини тютюнової залежності і в підлітків, і в дорослих не мають будь-яких принципових відмінностей.

Як показав досвід профілактичних програм для підлітків і програм надання допомоги у відмові від куріння, найбільшої шкоди цим програмам може завдати протиставлення підлітків дорослим. Коли ми заявляємо дітям чи підліткам, що їм не можна курити, бо вони ще діти, ми цим самим провокуємо їх на спроби довести свою «дорослість» через куріння. Тому основний принцип, із якого я пропоную виходити при наданні допомоги підліткам-курцям, - це ставлення до них як до людей будь-якого іншого віку. І хоча в підлітків, як у курців, є деякі особливості (що ми обговоримо в наступних розділах), головне в наданні їм допомоги не це, а те, чим вони схожі на всіх інших прихильників куріння. Куріння і молодь

Куріння і молодь - дуже серйозна проблема, і проблема не тільки медична, але і соціальна. Тоді як в Європі і в Америці все більше і більше розповсюджується прихильність здоровому способу життя, у нас помітна абсолютно протилежна тенденція. І це положення не можна змінити, не знаючи причин явища і не маючи даних про його характер і поширеність.

Якщо розглядати цю проблему у світлі окремої соціальної групи, то однією з найактуальніших буде ця проблема в середовищі учнів середньої школи.

Оскільки вплив однолітків на свідомість учня, що не сформувалася, дуже великий, то причин для занепокоєння достатньо багато. Крім впливу тих, що оточують, є особисте прагнення «поспішного дорослішання» властиво багатьом сучасним дітям. Вплив може виходити і від батьків, як поганий приклад і просто від дорослих, що не знаходять в цьому нічого поганого. Дітям необхідна більша увага, як з боку батьків, так і з боку вчителів, яким треба більше спостерігати за прагненнями і схильностями учнів.

Куріння є одним з найбільш поширених і масовою у світовому масштабі звичкою, що наносить утрату, як здоров'ю окремої людини, так і суспільству в цілому. У куріння залучені практично всі верстви населення і що найнебезпечніше жінки і юнацтво. Це соціальна проблема суспільства, як для тієї, що його палить, так і для некурящої частини. Для першої -проблемою є кинути палити, для другої — уникнути впливу суспільства, що палить, і не «заразитися» їх звичкою, а також — зберегти своє здоров'я від продуктів куріння, оскільки речовини що входять в дим, що видихається курцями, не на багато безпечніше за те, якби людина сам палила і приймала в себе нікотин і багато що інше, що входить в засвічену сигарету. Куріння як зло

Куріння - не нешкідливе заняття, яке можна кинути без зусиль. Це справжня наркоманія, і тим більше небезпечна, що багато хто не приймає серйозно.

Нікотин - одна з найнебезпечніших отрут рослинного походження. Птахи (горобці, голуби) гинуть, якщо до їх дзьоба всього лише піднести скляну паличку, змочену ніотином. Кролик гине від 1/4 краплі нікотину, собака - від 1/2 краплі. Для людини смертельна доза нікотину складає від 50 до 100 міліграм, або 2-3 краплі. Саме така доза поступає щодня в кров після викурювання 20-25 сигарет (у одній сигареті міститься приблизно 6-8 міліграм нікотину, з яких 3-4 міліграм потрапляє в кров). Протягом 30 років курець викурює приблизно 20000 сигарет, або 160 кг тютюну, поглинаючи в середньому 800 г нікотину. Систематичне поглинання невеликих, не смертельних доз нікотину викликає звичку, пристрасть до куріння. Нікотин включає в процеси обміну, що відбуваються в організмі людини, і ставати необхідним. Діти, що живуть в накурених приміщеннях, частіше і більше страждають на захворювання органів дихання. У дітей батьків, що палять, протягом першого року життя збільшується частота бронхітів і пневмонії і підвищується ризик розвитку серйозних захворювань. Тютюновий дим затримує сонячні ультрафіолетовий промені, які важливі для дитини, що росте, впливає на обмін речовин, погіршує.

і важливі для дитини, що росте, впливає на обмін речовин, погіршує засвоюваність цукру і руйнує вітамін З, необхідний дитині в період зростання. У віці 5-9 років у дитини порушується функція легенів. Внаслідок цього відбувається зниження здатностей до фізичної діяльності, що вимагає витривалість і напруги. У дітей, матері яких палили під час вагітності, є схильність до припадків. Вони значно частіше захворюють епілепсією. Діти, що народилися від матерів, що палять, відстають від своїх однолітків в розумовому розвитку. Українськими і зарубіжними ученими встановлено, що алергизуючою дією володіє нікотин і сухі частинки тютюнового диму. Вони сприяють розвитку багатьох алергічних захворювань у дітей, і чим менша дитина, тим більшу шкоду заподіює його організму тютюновий дим. Куріння підлітків, в першу чергу, позначається на нервовій і серцево - судинній системах. У 12-15 років вони вже скаржаться на перепочинок при фізичному навантаженні. В результаті багаторічних спостережень французький доктор Декалзне ще 100 років тому дійшов переконання, що навіть незначне куріння викликає у дітей недокрів'я, розлад травлення. Куріння негативно впливає на успішність

школяра. Число неуспішних зростає в тих класах, де що більше палять. Куріння школярів уповільнює їх фізичний і психічний розвиток. Чим раніше діти, підлітки, хлопці, дівчата познайомляться з курінням і почнуть палити, тим швидше звикнуть до нього, і надалі відмовитися від куріння буде дуже важко.

Виявляється: якщо людина палить в день від 1 до 9 сигарет, то скорочує своє життя (в середньому) на 4,6 роки в порівнянні з некурящими; якщо палить від 10 до 19 сигарет, то на 5,5 роки; якщо викурених 20 до 39 сигарет - на 6,2 роки. Тривало і багато палять в 13 разів частіше захворюють стенокардією, в 12 - інфарктом міокарду, в 10 разів - виразкою шлунку і в 30 разів раком легенів. Учені з'ясували, що куріння в два рази небезпечніше для організму, що росте, чим для дорослого. Серце у того, що палить робить в добу на 15 тисяч скорочень більше, а живлення організму киснем і іншими необхідними речовинами відбувається гірше, оскільки під впливом тютюну кровоносні судини у підлітка стискаються. Учені з'ясували, що в тютюні міститься маса отруйних речовин. Серед них найбільш відомий нікотин: по своїй отруйності він рівний синильній кислоті.

Учені провели дослідження, і виявилось, що на організм дівчинки тютюн діє набагато сильніше: «в'яне шкіра», швидше сипне голос.

За останні десятиліття учені з'ясували, що у людей тих, що не палять стали виявлятися хвороби, властиві курцям. Причина? Люди, що не палять, тривалий час знаходилися в приміщенні разом з курцями. При курінні в організм людини проникає 20-25% отруйних речовин, а 50% разом з димом, що видихається, поступають в повітря. А їм дихають люди, що оточують курця. Виходить, ті, що не палять «палять». З'явився навіть спеціальний термін -«пасивне» куріння.

Навіть в США, при всьому засиллі тютюнової реклами, десятки мільйонів американців кинули палити. Теж саме відбувається і в Англії, Швеції і

Фінляндії. Норвегія твердо вирішила стати некурящою нацією до нового століття. У багатьох країнах прийняті закони, що забороняють підліткам палити.

У нашій країні не можна палити в Палацах спорту, басейнах, спортзалах, учбових і медичних закладах, санаторіях і курортах, і на транспорті.

Так чому ж все-таки продають сигарети в кіосках? Так тому, що, на жаль, категоричним заборонам не завжди вплинеш на завзятого курця. Всякого роду саморобки, сурогати куди шкідливіше, чим тютюн, приготований у фабричних умовах. Просто заборонити людям палити, напевно, ще не можливо, а ось переконати кинути палити можна.

Шкода тютюну доведена, багато людей кинули палити, йде боротьба проти «пасивного « куріння». Прихильники ж тютюну часто посилаються на те, що багато видатних людей, наприклад, Дарвін, Ньютон, А. М. Горький, композитор С. В. Рахманінов і навіть учений-терапевт С. П. Боткін -палили. Означає, куріння не заважало їм досягти успіхів? Хочу привести тут деякі вислови відомих діячів культури і науки. Письменник А. Дюма -молодший: «я відклав свою сигарету і присягнувся, що ніколи не палитиму. Цю клятву я твердо стримав і цілком переконаний, що тютюн шкодить мозку так само безумовно, як і алкоголь». Л. М. Толстой, кинувши палити, сказав так: «я став

іншою людиною. Просиджую до п'яти годин підряд за роботою, встаю абсолютно свіжим, а раніше, коли палив, відчував втому, запаморочення, нудоту, туман в голові». Великий лікар С. П. Боткин був завзятим курцем. Вмираючи, ще порівняно не старим (57 років), він сказав: "Якби я не палив, то прожив би ще 10-15 років". Скільки б ще він зробив би для науки, для порятунку людей, але, на жаль, не зумівши позбавитися від своїй згубній звичці, не зміг врятувати і себе.

А ось думка видатного шахіста А. Альохіна: «нікотин послабляюче діє на

|

спомин, руйнує нервову систему і ослабляє силу волі - здатність, таку необхідну для шахового майстра. Я можу сказати, що сам одержав упевненість у виграші матчу за світову першість лише тоді, коли відучився від пристрасі до тютюну».

Так говорили про шкоду куріння для розумової роботи дорослої людини видатні люди. Якщо ж вести мову про підлітків, то потрібно заявити категоричніше: **РОЗУМОВА ПРАЦЯ І КУРІННЯ - НЕСУМІСНІ!**

Тема:

**ЗАМКИ УКРАЇНИ.
АКЕРМАНСЬКА
ФОРТЕЦЯ**

ЗАМКИ УКРАЇНИ. АКЕРМАНСЬКА ФОРТЕЦЯ

Акерманська фортеця (Білгород-Дністровська фортеця) — історико-архітектурний пам'ятник 13-15 ст. н.е. Знаходиться фортеця в м. Білгород-Дністровський Одеської області.

Історія

Будувалася на залишках грецького міста Тіра. Існує припущення, що будувати фортецю почали генуїці, як торгову факторію. Продовжували будівництво місцеві народи. В 14 ст. територія потрапила під управління Молдавського князівства і будівництво продовжувалося під їх керівництвом і закінчилося в 15 ст. Зараз фортеця знаходиться на території міста Білгород-Дністровський в Одеській області. У 15 ст. Оттоманська імперія неодноразово намагалась захопити місто. Найважча облога мала місце у серпні 1484 р., коли 300-тисячне військо турецького султана Баязета II і 50-тисячні загони кримського хана Менглі-Гірея взяли в облогу замок з берегу та лиману. Після 16-денної облоги фортеця впала. На 328 років тут встановлюється турецьке панування.

Протягом 15-17 ст. козаки неодноразово робили походи до аккерманських стін. А 18 століття принесло з собою три російсько-турецькі війни. У 1770, 1779 та 1806 році московські війська відвойовують місто у Порти, та турки вперто повертають собі свою власність. Лише у 1812 р. за Бухарестським мирним договором південь Бесарабії з Ак-керманом переходять остаточно до Росії. У 1832 р. фортеця позбавилась свого стратегічного значення, в 1896 р. її оголошують історико-архітектурним пам'ятником.

План фортеці

Загальна площа 9 гектарів. Фортеця складалася з 4 дворів. З трьох її сторін простягається рів глибиною 13,5-14 метрів (початкова глибина 20 метрів) та шириною до 10 метрів. Довжина стін 2 кілометри. Висота стін та башт від 5 до 15 метрів, а товщина від 1,5 до 5 метрів. З 34 башт до наших часів збереглося 24. Протягом століть стіни і вежі фортеці безперервно реконструювалися, аби гарантувати захист від різних озброєнь.

Легенди

Башта Пушкіна

Біля лиману, навпроти башти Овідія, височіє «башта Пушкіна». Вона по праву носить ім'я поета: Пушкін був у місті, фортеці. Оду «Вольность», як і інші волелюбні вірші, що пробуджували революційний протест, царський уряд не пробачив молодому поету. Покарання прослїдувало негайно. Згідно указу його величності государя Олександра Павловича, 5 травня 1820 року Пушкін відправлений «за потребами» служби до головного опікуна колоністів Південного краю Росії, до генерал-лейтенанта Інзова. Майже 3 роки прожив поет у вигнанні в Кишиневі. Південне заслання закінчилося Одесою (там Пушкін перебував 13 місяців). Саме в Кишинівський період О.С.Пушкін відвідав Аккерман. Подобиці перебування Пушкіна в Аккермані зберегло для нас свідчення супутника поета - підполковника І.П. Ліпранді. 14 грудня 1821 року Ліпранді прямує до Аккерману для розслідування подій у Камчатському піхотному полку. З ним відправляється з Кишинева і Пушкін. Всього три дні: 14-16 грудня 1821 року провів поет у Аккермані 15 грудня комендант фортеці підполковник Кюрто, колишній вчитель фехтування юного ліцеїста Пушкіна, запросив поета до себе у фортецю на обід. Пушкін з фортеці повернувся за північ. Він був дуже схвилюваний. Адже ці місця нагадали йому про такого ж вигнанця, великого Овідія. Саме тут у фортеці у поета визрів задум створення знаменитих послань «К Овидию» і народилися рядки послань:

«Здесь, оживив тобой мечты воображенья, я повторил твои, Овидий
песнопенья.»

«К Овидию» Пушкін вважав кращими зі всіх ранніх творів. Звертаючись до брата Львовиньки, він вигукував:

«Какові стихи «К Овидію», душа моя, и «Руслан» и «Пленник» и все дрянъ, в сравнении с ними».

Башта Овідія (Дівоча)

Ліворуч від Головної брами фортеці знаходиться "Дівоча" башта. Походження цієї назви пов'язане з таким переказом: у молдавського господаря Олександра Доброго ніби то була дочка принцеса Тамара, дівчина небувалої вроди. Свавільна і жорстока, вона оточила себе розгульною челяддю і, користуючись відсутністю батька, що часто вирушав на чолі раті на битву з ворогами, грабувала навколишнє населення, розбишакувала на великій дорозі. Одного разу, коли Олександр Добрий збирався в новий похід, Тамара попросила у нього гроші нібито на будівництво монастиря. Батько виконав прохання дочки. Зі всього князівства зігнали людей. Але не будинок для божих слуг задумала будувати Тамара. Вона збудувала над лиманом могутню фортецю, в яку переселилася зі своїми прибічниками, оголосивши себе незалежною царицею. Тепер розбійницькі набіги скоювалися з фортеці. Грабежі та пожежі обезлюдили навколишні міста та села. Чутка про жорстоку царицю-самозванку рознеслася далеко за Дунай і Дністер, навіть за Чорне море. Але повернувся з походу Олександр Добрий. Замість монастиря він побачив фортецю. Дізнавшись про лиходійства дочки, господар бере фортецю з боєм, знищує розбійників, а улюблену дочку проклинає. Як тільки слова проклять батька торкнулися вух Тамари, вона негайно ж заснула. Сплячу дівчину понесли в башту і за велінням господаря живою замурували в її стінах. Відтоді башта зветься «Дівочою».

Інша легенда пов'язує цю башту з ім'ям римського поета Овідія, автора знаменитих «Метаморфоз» і «Науки про кохання». Саме «Наука про кохання» викликала страшенний гнів у божественного Августа, він вбачав цей твір, як замах на моральність римського суспільства. На початку н.е., вже на схилі віку, придворний поет імператора Августа, Овідій Назон, був засланий у східну провінцію Риму, в Нижню Мезію в місто Томи (нині місто Констанца в Румунії). Проте довгий час була жива легенда про те, що в 8 році н.е. опального поета ніби то прийняла стародавня Тіра. До наших днів зберігся переказ: у ті часи з Риму прибула сюди людина незвичайна, вона була невинна, наче дитя, добра, як батько, а коли він говорив, то вуста його виділяли мед. На згадку про Овідія лиман називався Овідово озеро; на східному березі лиману, навпроти фортеці, лежить селище Овідіополь («ополь» грецькою - місто), місто Овідія, і у фортеці з'явилася «башта Овідія».

Тема:

**ЗАМКИ УКРАЇНИ.
ВИСОКИЙ ЗАМОК**

Замки України — одні з найцікавіших пам'яток історії в Україні. За даними кандидата історичних наук Сергія Трубчанінова, вчені налічують в Україні понад 5000 пам'яток фортифікації, проте від більшості з них сьогодні немає й сліду.

116 твердинь — або лише їх руїн — збереглося до нашого часу. Найвідомішими є замки Львова, Кам'янця-Подільського, Хотина, Мукачевого та інших міст на заході України.

- Акерманська (Білгород-Дністровська) фортеця
- Високий замок
- Бережанський замок
- Бродівський замок
- Броницький замок
- Бучацький замок
- Збаразький замок
- Луцький (Любарта) замок
- Жовківський замок
- Невицький замок
- Ніжинський замок
- Низький замок
- Кам'янець-Подільська фортеця
- Кременецький замок
- Олеський замок
- Паланок замок
- Пнівський замок
- Підгорецький замок
- Свіржський замок
- Сидорівський замок
- Тернопільський замок
- Ужгородський замок
- Хотинська фортеця
- Хутський замок
- Чернелицький замок
- Яблунівський замок

Література

• *Трубчанінов С. В.* Країна замків і фортець. — 2-е видання, доповнене і перероблене. — Кам'янець-Подільський: Оіюм, 2007. — 56 с. ISBN 966-7975-83-8

Високий замок

Ця стаття присвячена Залишкам фортифікацій на Замковій горі у м. Львові. Можливо ви шукали статтю про парк «Високий Замок» чи Замкову гору. Статті про інші значення див.: Високий Замок (значення).

Фрагмент гравюри панорами Львова 17 ст. із зображенням Замкової гори.

(пол. *Wysoki Zamek*) — замок, збудований під керівництвом Галицько-Волинського князя Лева на Замковій горі у Львові.

Історія

За архівними документами і науковою літературою Високий та Низький замки у Львові виникли в часи Галицько-Волинської держави. З руських літописів і пізніших хронік XVI-XVII ст. (Альнпека, Груневега, Зиморовича) відомо, що на Замковій горі під керівництвом князя Лева Даниловича збудували укріплення. Вони були дерев'яно-земляними, як і переважна більшість руських градів. 1259 року на вимогу хана Бурундая, укріплення були розібрані, але в 1270 році відбудовані наново. (Львівський історик В.Зиморович вважає цей рік датою первісного будівництва фортифікацій на Замковій горі) У 1340 році, коли Львів вперше був захоплений Казимиром III, за словами хроніста Длугоша, було спалено дерев'яний замок. Повторно швидко збудований замок був спалений литовцями у 1353 році.

Рештки Високого Замку що збереглися.

Новий мурований замок постав на Замковій горі в кінці XIV столітті, очевидно, вже після остаточного захоплення руських земель Польщею у 1387 році. Він став резиденцією королівського старости й залогі. Його використовували також як в'язницю. Тут, зокрема, перебували полонені під Грюнвальдом у 1410 році німецькі лицарі, згодом утримували княжну Гальшку Острозьку.

Високий Замок не раз добудовували та ремонтували. Під час української революції під проводом Б.Хмельницького Високий замок 15 жовтня 1648 року здобули селянсько-козацькі загони полковника М.Кривоноса. На 1704 рік, коли Львів здобули шведи, замок був вже значно ушкоджений. Після 1772 року австрійська влада ініціювала розбирання фортифікацій навколо середмістя (1777 рік)

На початку XIX століття більшу частину Високого Замку розібрали. Рештки мурів майже дощенту знищили у 1868—1869 роках під час насипання *копця Люблінської унії*. Фрагмент стіни, що зберігся — це південний мур так званого *пригородку* — двору між головними зовнішньою та внутрішньою брамами замку.

У 2004-2005 у Львові обговорювалася можливість відтворення на Замковій горі кам'яної споруди замку. Проект знайшов своїх прибічників і противників і в даний момент не реалізується.

Тема:

ЄГИПЕТСЬКІ ПІРАМІДИ

ЄГИПЕТСЬКІ ПІРАМІДИ

Тисячоріччями *піраміда* і Сфінкс здіймали на кам'янистому плато в Гізі, своїм присутністю як би передаючи загадкове послання давно минулих епох. Вони робили незабутнє враження на багатьох, хто приїжджав просто із цікавості, але їхав з небажанням, несучи із собою живе відчуття, що ніколи у світі існувало щось дуже важливе, тепер втрачене назавжди.

Будівництво пірамід історики називають досить приблизну дату: 4 тисячоріччя до н.е. Точніше встановити за допомогою загальноприйнятих методів неможливо...

В 10490-10390 роках до н.е. спорудили піраміду Хеопса, якщо вірити даним відомого контактера Едгара Кейсі...

22 вересня 10532 року до н.е. – відповідно до розрахунків Євгенія Меньшова, на Землі відбулася якась велика подія (наприклад, глобальний потоп), який і був відбитий при будівництві комплексу пірамід у Гізі. Це ж подія і підштовхнула землян до будівництва колосальних споруджень. А через 8 тисяч років, уже після потопу, в епоху правління фараонів 4-ї династії, ушкоджені часом і стихією спорудження відбудували по старих планах...

Єгиптологи впевнені, що Велика піраміда в Гізі була гробницею, спорудженої фараоном 4-ї династії Хуфу близько 2500 року до н.е. (ніяких точних дат не є), і що друга велика піраміда й Сфінкс були побудовані деякими пізніше фараоном Хафром. Син останнього, Менкаур, що впливає правитель, спорудив третю і меншу по розмірах піраміду.

Адже якщо Хафр побудував Сфінкса разом зі своєю пірамідою близько 2500 р. до н.е., а роботи по відбудові його серйозно зруйнованого тіла минулого проведені до 2160 р. до н.е., тоді ця сильна ерозія, прикрите лицевальними каменями, повинна була наступити *всього за 340 років* — можливо, і менше, що вкрай мало ймовірно. Практично ж, з огляду на розміри і глибину ерозії, це здається неможливим.

Як тільки очевидним висновком є те, що **Сфінкс** уже був древній і піддався ерозії, коли Хафр побудував свою піраміду, то, можливо, не хто інший, як сам Хафр поклав захисну лицевальну кладку навколо його тіла?

О додинастическом періоді відомо мало, однак деякі фрагментарні відомості все-таки дійшли до нас. У них можна розрізнити натяки на те, що могло являти собою елементи набагато більше могутньої і набагато більше древньої культури? І знаменно, що ці натяки приводять нас у район Гізи, у район місцезнаходження Сфінкса.

Можливо, що це ж питання мучило і древніх єгиптян, і їх попередників, що колись переселилися на ці родючі (поки не вирубали лісу в Сахарі) землі. Деякі дослідники вважають, що піраміди ударними темпами зводили представники загиблої цивілізації атлантів, що мала в Африці свої колонії (Платон говорив, що вони - представники цивілізації, заснованої богами, що спустилися з неба). На користь атлантської версії говорить також те, що древні єгиптяни мали множину досить точних знань про наш світ, але тільки у вигляді аксіом, у готовому виді, без яких-небудь доказів. Дійсно, важко повірити в технологічні суперможливості наших предків. Але така версія виникла скоріше тому, що не можуть пояснити...

Як будувалися піраміди і сфінкс?

Будівельники, здавалося, це-те ніхто і не приховував – стіни підземних коридорів поцятковані зображеннями тисяч рабів, упряжених в візка і ручні піднімальні крани. Примітив? Але і самі настінні фрески зроблені в місцях, куди ніколи не проникав навіть слабкий відблиск сонячного світла. У той час виручити навіть у подібних ситуаціях могли тільки смолоскипи, але... на стелях немає ні натяку на сліди кіптяви! Малоймовірно, майже неможливо, щоб довгі ходи висвітлювалися системами металевих дзеркал (занадто велике розсіювання світла на таких дистанціях). Можливих пояснень два: або в будівельників було інше джерело «чистого» світла начебто електролампочки (от вам і втручання інопланетян, що постачають землян сучасними будівельними машинами і пристосуваннями), або древні люди в досконалому володіли ясновидінням і телепатією (а виходить, могли почувати свої картини в темряві, могли переносити камені по повітрю спільними уявними зусиллями).

Олександр Григор'єв з Одеси висунув більше тривіальне пояснення: піраміди були побудовані за рахунок використання гідропідійомників. На цю ідею автора подвиг внутрішній розріз піраміди Хеопса, де Григор'єв розглянув характерні для гідропідійомників похилі і вертикальні шахти...

Є і інший варіант будівництва, також пов'язаний із прибульцями. Не так давно хімік Джозеф Давидович з університету Барві (за іншим даними, з коледжу Беррі в Майямі) у Флориді виявив в ієрогліфічному тексті згадування про те, що якийсь єгипетський бог навчив фараона Зосера робити «Штучний камінь», і той в 2750 році до н.е. звів першу піраміду. «Камінь» той – не що інше, що як складається з 24 природних компонентів (вапняк, черепашник і ін.) цементний розчин.

Дійсно, якщо не укладати камені, а заливати розчин у дерев'яну опалубку прямо на місці, тільки так і можна домогтися потрібної якості припасування блоків між собою (у міліметрові щілини неможливо просунути навіть голку)...

Уже в 1990-х роках інформаційні агенства повідомили, що Д.Давидович відкрив речовину, що, за його словами, здатно зберігати ядерні і хімічні відходи в цілковитій безпеці для навколишнього середовища. Його геополімери (як він назвав отриману субстанцію) не просто зв'язують отруйні речовини, але і можуть існувати, не руйнуючись, тисячі років. Отож, саме приголомшливе в цьому відкритті - Давидович стверджує, що ці геополімери практично ідентичні «цементу, що був використаний при будівлі єгипетських пірамід!» Він також вважає, що блоки піраміди були просто залиті у форму на стройплощадці древнім цементом, схожим на геополімери; технологія, необхідна для створення такого надміцного і довговічного матеріалу була втрачена в часи Римської імперії. Винахід Давидовича є особливо актуальним, з огляду на Чорнобильську катастрофу, для закупорювання саркофага використали портлендський цемент. Але час рано або пізно зруйнує його, тоді, можливо, за прикладом древніх єгиптян і підуть у хід геополімери...

У жовтні 1996 року мені подарували кілька кам'яних осколків зі стіни піраміди, і ці осколки пройшли саме ретельне дослідження в інституті

геології. Результат? Або – древні єгиптяни володіли секретом виготовлення каменів, абсолютно невідмінних від дійсних, або – піраміда була складена з дійсних каменів (саме така відповідь і дали геологи). Втім, у самому Єгипті історики не сумніваються в їхньому природному походженні - хоча б тому, що збереглися і кам'яні кар'єри, де добувалися і звідки транспортувалися кам'яні блоки. (Або кам'яні кар'єри – це більше пізня містифікація?)...

Припустимо і ще один варіант будівництва - «Розм'якшеним каменем». Родичі єгипетських пірамідобудівельників – пірамідобудівельники американського континенту володіли секретом розм'якшення каменю, розм'якшені за допомогою розчину на рослинному екстракті камені ставали підатливими, як пластилін, а після ліплення і висихання відновлювали свої структурні властивості повністю. Секрет розм'якшення дотепер не розкритий, і тому не відомий і спосіб виявлення каменів, що пройшли обробку цим зіллям (є імовірність, що » розм'якшувач « - це не просто хімічно активна рідина). Те, що древні єгиптяни і латиноамериканці одержували знання з одного джерела, зараз видно більш ніж явно, досить вивчити способи будівництва пірамід, техніку бальзамування мумій і т.д. Так чому і тим і іншим не скористатися » розм'якшувачем» для будівництва? У кар'єрі камені дробляться, перевозяться розсипом (обидві ці процедури не представляють труднощів), потім розм'якшуються і заливаються в опалубку. Або ж - як варіант – із пластичного каменю виліпляються блоки так само, як це роблять діти із пластиліну – працюючи без опалубки, але зі шкребками.

Втім, технології могли бути і різними. Хоча б тому, що будували піраміди в різних кінцях нашої планети...

Тема:

**КОЗАКИ-
ХАРАКТЕРНИКИ**

КОЗАКИ-ХАРАКТЕРНИКИ

Наших характерників багато чим нагадують японські ніндзя, про яких підлітки точно знають. Хоча у школах історії саме України, а не Японії, повинна бути більша увага...

Стрільців-розвідників у козацькому війську називали пластунами. На Запорозькій Січі вони створили навіть окремий Пластунівський курінь. Про них А. Чайковський пише: «Хто меткий та хитрий, вміє собіпорадити, дістає від товариства прикметник характерника, якогось надчоловіка, котрого куля не бере і котрий самого чортяку вміє окульбачити і заставити собі служити». Д. Яворницький теж стверджує, що «між козаками завжди були так звані «характерники», яких ні вогонь, ні вода, ні шабля, ні звичайна куля, крім срібної, не брали. Такі «характерники» могли відкривати без ключів замки, плавати на човнах по підлозі, як по морських хвилях, переходити через річку по сукняній повсті чи циновках з лози, брати в голі руки розпечені ядра, бачити за кілька верств довкола себе за допомогою особливих «верцаєл», перебувати на дні ріки, влазити і вилазити з туго зав'язаних і навіть зашитих мішків, «перекидатись» у котів, перетворювати людей у кущі, вершників на птахів, залазити у звичайне відро і плисти в ньому під водою сотні, тисячі верств».

Так само і В. Голобуцький вважає, що характерники були «замовлені від кулі і шаблі».

Свій початок козаки-характерники ведуть ще від давньоукраїнських язичницьких волхвів (віщунів, чародіїв). У творах П. Куліша про походження козака-характерника читаємо:

О козаки! Зветесь ви християни,
І так шукаєте собі безпеки,
Як ваших предків хижакі погані
Навчили у віки якісь далекі.

В. Шевчук пише про волхвів таке: «Вони, вважалося, знали таємну силу речей, явищ і володіли своєю, виробленою в століттях, наукою і прийомами, з допомогою яких цю віру вселяли в маси. Вони займалися пророцтвом, тобто віщували про майбутнє, через що і називали їх віщунами».

На думку В. Пилата: «Після хрещення Русі, переслідувані князями та греками волхви, жерці і воїни-охоронці храмів об'єднувалися у таємні громади і у віддалених від великих міст місцях почали створювати Січі. На островах Дніпра, побережжях Бугу і Дністра, в Карпатах і багаточисельних лісах України (Русі) волхви заснували школи бойового гартування і вишколу, в яких шлях воїна до вершин досконалості опирався на рідну віру, одвічні звичаї та обряди». Тут ми можемо згадати попередників козаччини XVI ст., таємничих степових бродників, вигонців галицьких та інші військові громади.

Недаремно і Запорозька Січ виникла на острові Хортиця. Ще в першій половині X ст. візантійський імператор Костянтин Багрянородний розповідав, що руси мають пристань на острові Святого Георгія (Хортиці), де біля велетенського дуба покладають свої жертви. Про те, що шанували і запорожці це місце, пише також Я. Новицький: «Легенда розповідає, що багатовіковий

святий дуб був місцем, де збиралися запорожці і козацька рада для обговорення політичних та громадських питань; під дубом лунали запорозькі молитви; інколи вони бралися за зброю проти ворогів. В 1775 році, після Троїцьких свят, запорожці в останній раз віддали шану святому дубові, де вони розпили кілька бочок горілки і в останній раз відтанцювали запорозького козачка».

Доказом того, що багато хто з характерників не був християнином, було те, що «їх ніколи не ховали попи, а ховали їх запорожці по-своєму». Навіть декотрим, як розповідають легенди, забивали в груди кілок, щоб вони по смерті не вставали, а тоді засипали землею. Однак найпоширенішим похованням характерників було поховання лицем донизу.

Цей звичай склався ще зі скіфських часів. Як стверджує С. Бессонова, так ховали «небезпечних людей-чаклунів, тобто осіб, чиє посмертне відродження було небажаним. Для того їх обертали обличчям вниз, щоб сонце не торкнулось їх своїм животворним промінням». Одне з таких поховань козака-характерника, як повідомляє П. Лаврів, було розкопано в 1936 році біля с. Архангельськ Ясинуватського району Донецької області. Козак лежав у дубовому гробі, зробленому без жодного цвяха. Коли відкрили труну, побачили останки козака в червоних шароварах і синьому жупані, підперезаному зеленим поясом. Він лежав лицем донизу, а за поясом мав горобчик горілки, запечатаний сургучем. Прості люди називали характерників чаклунами, галдовниками, а попи вважали, що в них «вселився біс».

Створюючи свою систему бойового вишколу, козаки-характерники були продовжувачами справи волхвів.

Крім того, українці мали можливість ознайомитись і з бойовими мистецтвами інших народів, адже серед запорожців були представники 20 націй. Наприклад, гетьмана Предслава Лянцкоронського сучасники величали як лицаря, вишколеного в лицарській штудії сучасної Європи («пройшовши цілу Європу, побував також в Єрусалимі і різних варварських краях, і там багато навчився з воєнної штуки, і вернувшись додому, користувався тим: в воєнній штудії багато відмінив і нового завів»).

Все це дійшло до наших днів у вигляді бойових танців – гопака, метелиці, козачка. Порівнюючи багатство рухів китайської системи ушу з гопаком, І. Лебедев дійшов висновку, що для того, щоб виконати гопак, потрібно «багато ще дечого, що виходить за рамки китайської гімнастики». На його думку, гопак є наслідком розвитку системи фізичної і психічної підготовки наших предків-воїнів.

Репутацію характерника мали деякі історичні особи. Зокрема, сучасники вважали галдовником наказного гетьмана Івана Золотаренка, який прославився в роки Визвольної війни своїми успіхами в боях з поляками. Його смерть оповита багатьма таємницями. Як оповідає автор «Історії русів», «Наказний гетьман, Золотаренко, повертаючись з військом за наказом в Білорусію і проходячи місто Старий Бихов, пострілом з рушниці, зробленим з однієї дзвіниці засівшим там католицьким органістом Томашем, вбитий на смерть, а органіст признався добровільно, що підготовлений до цього злочинства католицькими ксьондзами, які дали йому кулю зі священної чаші, за його словами, освячену і укріплену спеціальними замовляннями... І справді, після огляду виявилась та куля незвичайною, і в ній середина була срібна з

латинськими літерами! Тіло вбитого Золотаренка відвезли на батьківщину в місто Корсунь на поховання в тамтешній дерев'яній церкві, його коштом збудованій. Але коли почалось поховання в присутності багатьох людей і духовенства, то громовим ударом запалена церква, і тіло вбитого разом з церквою згоріло в попіл».

Багато чудернацьких історій розповідали про запорозького кошового Івана Сірка. За час свого отаманування з 1659 по 1680 роки Сірко брав участь у 55 битвах і скрізь виходив переможцем, не рахуючи безлічі дрібних сутичок з ворогами, не занесених до літописів і виграних ним. Тому найчастіше його з усіх інших кошових обирали запорожці на Валних (головних) Радах. За 22 роки обирали Сірка 22 рази! Вірили, що він знає наперед про те, хто з ним збирається воювати, що під час бою може перекинутися на хорта, вовка чи яструба, або заклисти вороже військо. Недаремно ж турки і татари прозвали його «урус шайтан». Татарські матері іменем Сірка лякали дітей. Турецький султан видав фірман (указ) про моління в мечетях на загибель Сірка. А. Кашенко писав про нього: «Чи зміг би простий чоловік з такою невеликою купкою товариства самостійно, без чужої допомоги відбитись від далеко більшого і краще озброєного війська турецького і татарського, і більше 30 тисяч яничарів, мов баранів, вирізати між січовими курінями? А хто ж, як не характерник, зміг би вскочити з купкою товариства у самий Крим, кубло великої орди, поруйнувати його городи, вирятувати невольників, що зігнані туди з усіх земель, і взяти велику здобич?»

Про запорозького кошового Григорія Сагайдачного говорили, що «його ні куля не брала, ні шабля не рубала. Він такий був, що із води виходив сухим, а з вогню мокрим. Він знав усі броди і чаклунські засоби. Одне слово, він був знаючим чоловіком».

Славу характерника мав і фастівський полковник Семен Палій. За допомогою характерництва козака Кравчини раптово був схоплений Гнатом Голим зрадник Сава Чалий, який, вирісши у Січі, перекинувся до поляків і став найзлішим ворогом запорожців. За переказами, Голий і Кравчина, «як од'їжджали з Запорожжя, то насипали в сап'яни (чоботи) своєї землі, понабивали її коням під копита і пообтикалися терном. От вона й одведе очі, мов вони за лісами у своїй землі». Взагалі, у козаків був звичай перед походом насипати своєї землі під устілку чобіт і в шапки. Вважалося, що «хто чоботи скине, тому смерть, а хто шапку зніме, тому голову знімуть». П. Петерсон, швед, що був у Московщині в 1608 році і написав історію заворушень на Московщині в часи боротьби претендента на московський трон Дмитра, зазначає велику роль українських козаків. «Провідником козаків, – каже П. Петерсон, – був Кореля, спритний «чорнокнижник», котрий чудодійством багато допоміг Дмитрові».

Чимало характерників взяли участь у гайдамацькому русі. Сучасник поляк Корятович розповідав, що не один раз жовніри бачили, як гайдамаки збирали з себе кулі, які попадали їм у груди або обличчя, і кидали їх назад у ворога. Тому поляки, вирушаючи на гайдамаків, святили кулі.

Саме характерники, коли московські війська у 1775 році підійшли руйнувати Січ, на відміну від старшини і духовенства, які умовляли запорожців

не проливати християнської крові, закликали вчинити ворогам опір. В одній з пісень співається, як характерник Васюта звернувся до кошового:

Дозволь, батьку отамане,
Нам на башті стати:
Москаль стане із мечами,
А ми з палашами,
Не виб'ємо палашами,
Виб'єм кулаками,
Нехай слава не поляже
Проміж козаками!..

За переказами: «Як стало військо проти запорожців, а характерники і вийшли. «Ну,— кажуть,— здаватися не будемо, бийте!» Москалі за рушниці, цілять їх, а рушниці – клац, клац, клац! – і не палять. Глянули, аж порох мокрий... «Ну,— кажуть,— вас, мабуть, і чортяка не звоює». Характерники зовсім не хотіли здаватися Катерині». Однак більшість запорожців пристало на умовляння старшини з духовенством і здалися. Але найнепокірніші, очолювані характерниками, покинули Січ і втекли за Дунай в Туреччину, де вони заснували Задунайську Січ (на території сучасної Румунії). Проявили себе характерники і на новому місці – у війні козаків з липованами (російськими козаками-некрасівцями). За переказами, характерники допомогли козакам заволодіти липованським містечком Дунаєвець.

Чимало старих характерників залишилося на Великому Лузі і після зруйнування Січі. В народних оповіданнях збереглися прізвища декого з них: Джерелівський – «сам кував рушниці і умів заговорювати їх, був великим стрільцем і мисливцем, не боявся ні хмари, ні грому», а також Канцибера, Гайдук та інші. Прожили вони більше ста років. До нас дійшли деякі географічні назви, пов'язані з ними: Джерелівське урочище, Канциберівське озеро й урочище.

Характерництво, безумовно, приховує багато таємниць для істориків, лікарів, біологів, хіміків, фізиків, інженерів. Те, що нам відомо, тільки вершок айсберга, основа якого ховається в темних глибинах містики і парапсихології. На думку О. Бердника, «...характерництво було не винятком, а втаємниченим духом буття Січі Запорозької; вся Січ була «братерством Характерників».

Тема:

Діти індиго: дар
або покарання?

Діти індиго

Діти індиго — це люди, які від народження мають особливі здібності, наприклад, можуть бачити енергетичне поле людини, так звану ауру, володіють даром передбачення, їм дуже легко даються іноземні мови, вони надзвичайно талановиті — співають, малюють, пишуть вірші, танцюють, підбирають мелодії на музичних інструментах та багато всього іншого. Більше того, люди, які вірять у те, що діти індиго справді існують, а не є новітнім міфом сучасного світу, кажуть, що в деяких з цих дітей змінено генний код. При цьому діти зі зміненим кодом мають імунітет проти раку, СНІДу та інших важких та практично невиліковних на сьогодні хвороб. Олена Мазур, голова правління Київського просвітницько-миростворчого центру, стверджує, що, за даними досліджень іноземних спеціалістів, людей зі зміненим генетичним кодом зараз є близько одного відсотка від усього населення землі. І їх число постійно збільшується.

Мрія кожного батька чи матері мати талановиту, чутливу та надзвичайно розумну дитину. І особливо приємно, якщо син чи дочка має імунітет проти найстрашніших хвороб сучасності. Молоді батьки зараз можуть сподіватися, що в них народиться саме така надзвичайна дитина. Адже дослідники проблеми дітей індиго кажуть, що такі люди почали «приходити в цей світ» ще у 70-х роках ХХ століття, а зараз серед новонароджених близько 90 відсотків малюків мають паранормальні здібності. Важливо лише ці здібності побачити та не «ламати дитину через коліно», даючи непотрібні їй знання.

Саме психологічному аспекту виховання дітей було присвячено прес-конференцію, що відбулася минулого тижня в інформгентстві УНІАН. Утім розмова між представниками Київського просвітницько-миростворчого центру та журналістами звелася до з'ясування, чи справді діти індиго існують, чи це лише вигадка сучасного світу. Були припущення, що особлива психологічна чутливість дітей пов'язана з сьогоdnішнім перенасиченням світу інформацією. Так діти змалечку чують радіо, бачать передачі по телевізору, а у деяких сім'ях із малих років мають доступ до комп'ютера та інтернету. Відомо, що мозок дитини особливо чутливий до інформації. У однорічних канал сприйняття світу цілком відкритий, трирічні дуже здібні до вивчення мов, малювання, співів, танців. А з часом можливість сприйняття зменшується. І вже дорослі використовують переважно ті знання про світ, які отримали в дитинстві. Відомо також, що ми використовуємо свій мозок на мізерний відсоток від його можливостей, даних людству від природи чи від Бога. Отже, були припущення, що діти індиго — це звичайні діти, з якими просто більше «займалися» дорослі. Були й припущення, що особливі здібності дітей пов'язані з погіршенням екології на планеті, в тому числі з радіацією.

Тим часом езотерики стверджують, що діти індиго — це представники наступної раси земних людей, ті, яким будуть дані більші можливості, порівняно з попередньою расою. Вони народжуються не в найбільш благополучних сім'ях, навіть частіше в тих батьків, яким буде потрібна допомога їхньої дитини. І допомога ця полягатиме в тому, щоб дати нові знання про світ старшим людям, які живуть в системі обмежень, правил та чітких уявлень про те, «що є добре, а що погано». Знання цих дітей, на думку

езотериків, пов'язані з так званими «знаннями душі», більше того, вони вірять, що ці діти — це втілені в земні істоти янголи, які прийшли в цей світ для того, щоб врятувати його, відвернути від передбачуваного містичними апокаліпсису. Проте якщо їм постійно «обрубувати крила», якщо все світло, яке ці діти несуть у світ, буде світові непотрібним, якщо їх зустрічатимуть лише глум, недовіра, підкреслена демонстрація силових методів (це стосується як батьків, так і вулиці), то ці діти боляче переживатимуть втрату своєї індивідуальності. Дехто може дійти до самогубства, дехто погодиться зі своєю участю бути «сірою конячкою», інші — стануть активними поборниками правил, небезпечними анархістами та борцями із системою...

Стверджувати, що діти-посланці справді існують, ми не будемо. Проте ті методи, про які говорять прихильники версії дітей індиго, знайшли безумовне схвалення у психологів усього світу. А найпрогресивніші сучасники — філософи, письменники, діячі культури, деякі політики та громадські діячі давно кажуть про те, що людство має стати добрішим до інакомислячих, в тому числі й до представників інших культур, інакше ці непорозуміння і далі вилитимуться в розгул тероризму, а людство продовжуватиме страждати на неврози, алкоголізм та наркозалежність.

Отже, психологи пропонують батькам більше слухати власну дитину, розпитувати про її уявлення про світ, навіть якщо дитинка ще зовсім маленька — тим несподіванішими і цікавішими можуть виявитися її відповіді. Обов'язково треба розвивати здібності дитини, адже існує теорія, згідно з якою кожен від народження має прекрасні здібності — і до малювання, і до мов, і до музики, лише не в усіх ці здібності розвинули. У більшості вони так і залишилися у зародковому стані. А той, кому пощастило розвинути хоча б частину, став відомим та успішним.

Хотілося б, щоб більшість дітей виховували так, начебто вони справді є втіленням янголів та майбутніми геніями. Впевнена, що батькам будь-якої дитини є що відкривати в ній. Цікаво, що езотерики стверджують: діти індиго не обов'язково є лідерами. Ці діти люблять свободу, а лідерство часто передбачає підпорядкування авторитету. Саме тому для них є неприйнятним ні бездумно слухатися інших, ані підпорядковувати когось собі. Їх сила — у співпраці, творчому розвитку, взаємодопомозі. Як на мене, навіть якби таких дітей не було, їх варто було б вигадати. Хоча б заради того, щоб люди навчилися берегти природу і пробачати собі подібних, щоб перестали думати категоріями успіху та завоювання, щоб не було, як співав колись Висоцький, «насильства і безсилля». Тоді світ і справді став би кращим.

ДОДАТКИ

11/05/2011

